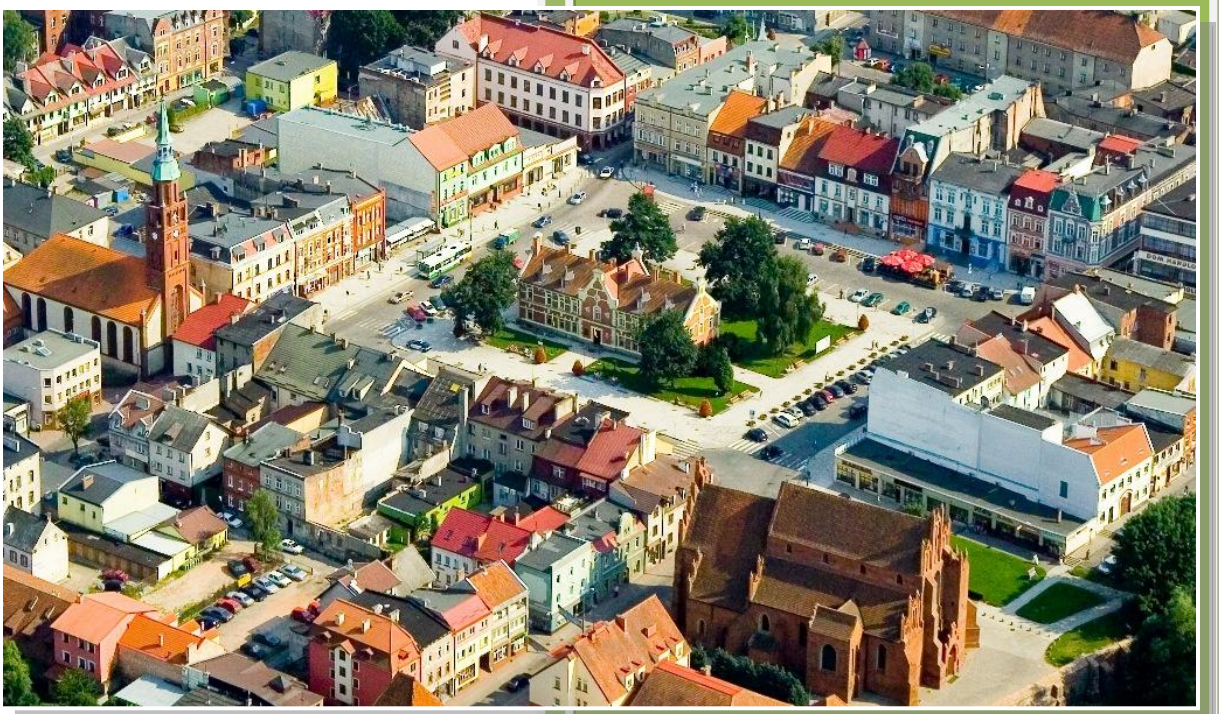
2009

RAPORT O STANIE MIASTA

Urząd Miasta Starogard Gdański

Wydział Rozwoju

2010-09-01

Spis treści:

I. Położenie geograficzne Starogardu Gdańskiego, walory środowiska przyrodniczego, zewnętrzne powiązania funkcjonalne, komunikacyjne i infrastrukturalne 3

II. Ludność 4

A. Stan Ludności 4
B. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2001 – 2009 5
C. Ruch naturalny ludności w latach 2001- 2009 6

III. Gospodarka 7

A. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2006- 2009 r. 7
B. Podmioty gospodarcze wg sekcji „PKD 2004” 7
C. Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej 8

IV. Rynek pracy 9

A. Zatrudnienie 9
B. Bezrobocie 10

V. Finanse miejskie 14

VI. Jakość życia mieszkańców 18

A. Oświata 18
B. Kultura 27
C. Kultura fizyczna i rekreacja 35
D. Ochrona zdrowia 42
E. Pomoc społeczna 44

VII. Drogi i nieruchomości 49

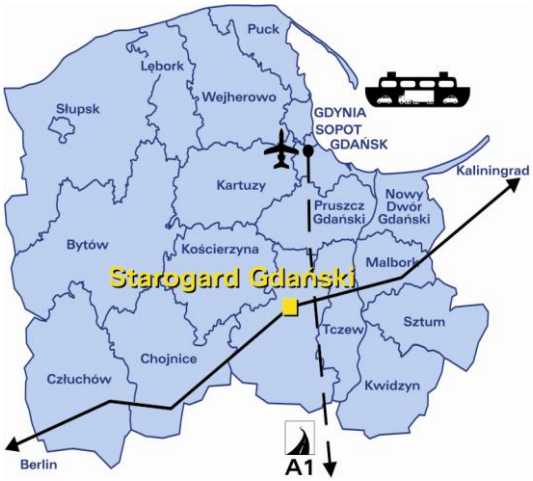
A. Drogi 49
B. Transport zbiorowy 50
C. Mieszkalnictwo 53
D. Struktura gruntów na terenie miasta 55
E. Zasoby nieruchomości miejskiej 58

VIII. Infrastruktura techniczna 59

A. System wodno- ściekowy 59
B. Gospodarka odpadami 62
C. System ciepłowniczy 64
D. Sieć gazownicza 65

IX. Streszczenie 66

I. Położenie geograficzne Starogardu Gdańskiego, walory środowiska przyrodniczego, zewnętrzne powiązania funkcjonalne, komunikacyjne i infrastrukturalne[1]

Położenie miasta na tle województwa Pomorskiego

Starogard Gdański jest ośrodkiem obszaru etniczno – kulturowego, zwanego Kociewiem liczącego około 3000 km^2. Starogard Gdański, miasto powiatowe, o powierzchni 25,27 km^2, znajduje się w południowej części województwa Pomorskiego, w odległości 50 km na południe od Gdańska, przy drodze krajowej nr 22 Berlin-Kaliningrad. Przez miasto przebiega linia kolejowa, która łączy się z węzłem kolejowym w Tczewie. Położenie miasta uatrakcyjnia malownicza dolina rzeki Wierzycy, przepływającej przez środek miasta.

Miasto charakteryzuje:

- duże zróżnicowanie wysokości: od +70 m npm do +118 m npm
- budowa geologiczna zróżnicowana: piaski kwarcowe z wkładami węgla brunatnego, gliny morenowe przewarstwione piaskami i żwirami, torfy, piaski i namuły
- warunki klimatyczne: najniższe średnie miesięczne temperatury notuje się w styczniu i lutym: od -2° C do +5° C
- najwyższe średnie miesięczne temperatury notuje się w lipcu + l7,5^o C
- średnia roczna opadów atmosferycznych wynosi 530 mm, w okresie wegetacyjnym wynosi: 179 mm.

1 Opracowane na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Starogardu Gdańskiego na lata 2006 – 2013, Urząd Miejski w Starogardzie Gd. kwiecień 2006 r.

II. Ludność

A. Stan Ludności

Liczba mieszkańców miasta Starogardu Gdańskiego w latach 2001 – 2009

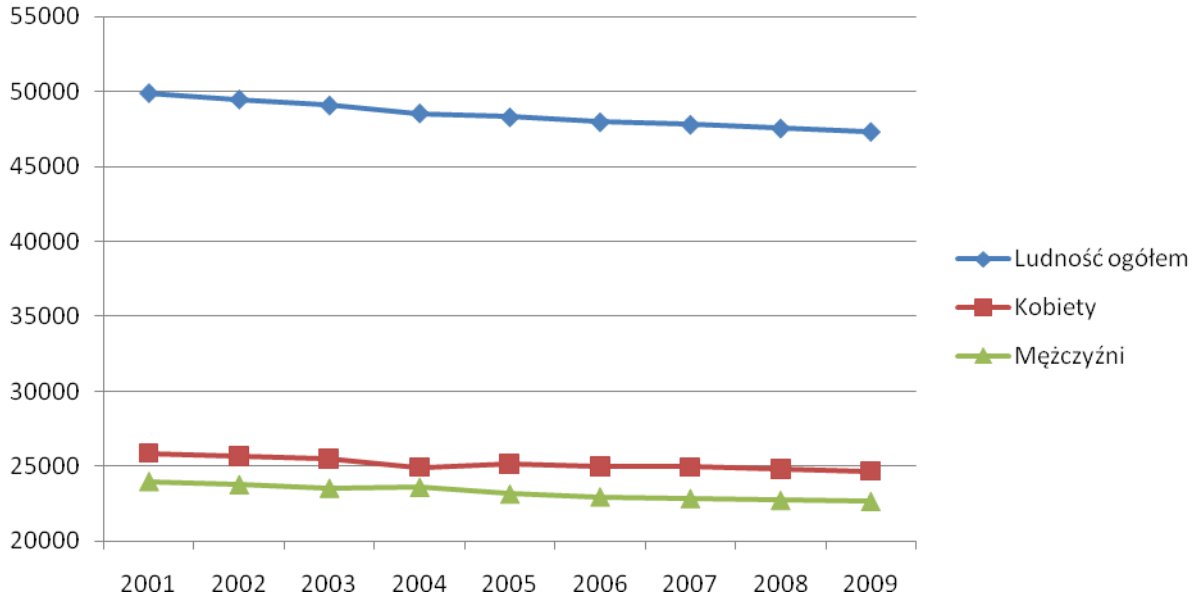
Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Różnica 2008/09	2009
Ludność ogółem, w tym:	49884	49469	49075	48551	48297	47970	47806	47563	- 226	47337
Kobiety	25879	25674	25515	24934	25143	25008	24952	24825	-143	24682
Mężczyźni	24005	23795	23560	23617	23154	22962	22854	22738	-83	22655
Kobiet na 100 mężczyzn	107,81	107,90	108,30	105,58	108,59	108,91	109,18	109,18	- 0,23	108,95
Gęstość zaludnienia (os/km2)	1974	1957	1.30	1909	1911	1898	1891	1882	-9	1873

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miasta Starogard Gdański

a) Ludność miasta wg stanu na dzień 31.12.2009 wynosiła 47.337 osoby co stanowi w porównaniu do stanu z dnia 31 grudnia 2001 r. różnicę (– 2.547).

b) Liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn i w 2009 roku stanowiła 52,14 % ogółu ludności miasta.

Zmiana liczebności mieszkańców Starogardu Gdańskiego w latach 2001- 2009

B. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2001 – 2009

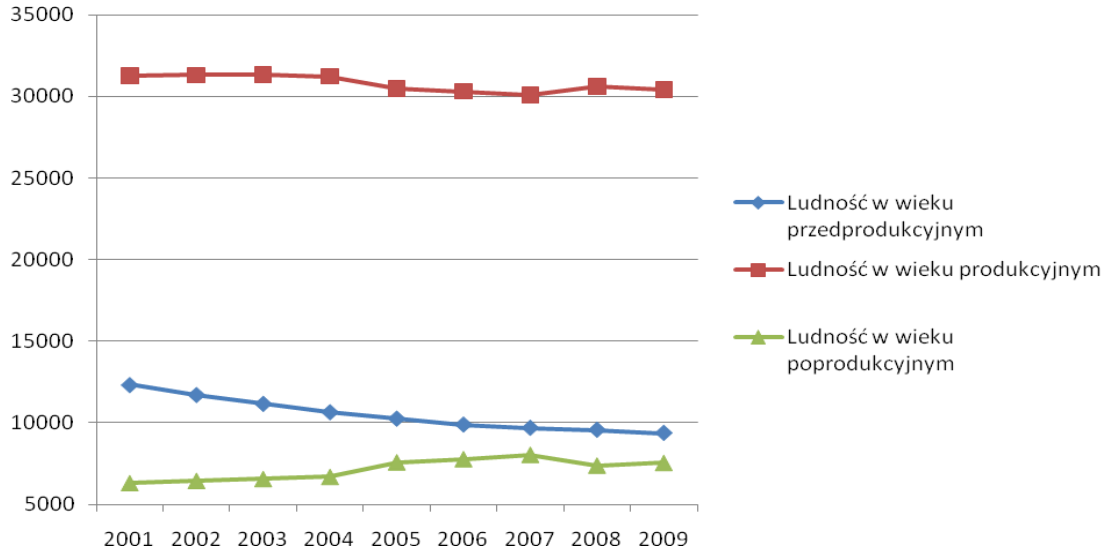
Liczba mieszkańców miasta wg płci z podziałem na sferę przedprodukcyjną, produkcyjną i poprodukcyjną w latach 2001 – 2009

Wyszczególnienie		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Różnica 2008/09	2009
Ludność w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	Kobiety	5955	5682	5428	5156	4973	4816	4739	4687	-128	4559
	Mężczyźni	6377	6031	5736	5489	5271	5062	4942	4870	-68	4802
	Razem	12332	11713	11164	10645	10244	9878	9681	9557	-196	9361
	Udział w %	25	24	23	22	21	21	20,25	20,09	- 0,32	19,77
Ludność w wieku produkcyjnym	Kobiety (18-59)	15491	15496	15528	15140	15523	15416	15300	15049	-196	14853
	Mężczyźni (18-64)	15756	15814	15821	16080	14941	14893	14776	15568	+4	15572
	Razem	31247	31310	31349	31220	30464	30309	30076	30617	-192	30425
	Udział w %	63	63	64	64	63	63	62,91	64,37	- 0,1	64,27
Ludność w wieku poprodukcyjnym	Kobiety (60 lat i więcej)	4433	4496	4559	4638	4647	4776	4913	5089	+182	5271
	Mężczyźni (65 lat i więcej)	1872	1950	2003	2048	2942	3007	3136	2300	-20	2280
	Razem	6305	6446	6562	6686	7589	7783	8049	7389	+162	7551
	Udział w %	13	13	13	14	16	16	16,84	15,53	+ 0,42	15,95
razem		49884	49469	49075	48551	48297	47970	47806	47563	-226	47337

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miasta Starogard Gdański

- Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w latach 2001 – 2008 miała tendencje malejące, zarówno w przypadku kobiet jak i mężczyzn. W 2009 roku tendencja utrzymała się. W stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 196 osoby.
- Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła najliczniejszą grupę mieszkańców. Liczba ta na przestrzeni lat 2001 – 2009 kształtowała się na stałym poziomie około 63 % populacji miasta.
- Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym miała tendencję wzrastającą. W 2009 roku liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnych w stosunku do roku 2001 wzrosła o 1246 osoby.

Struktura wiekowa mieszkańców Starogardu Gd. w poszczególnych latach

C. Ruch naturalny ludności w latach 2001- 2009

Na stan i strukturę ludności wpływają procesy ruchu naturalnego, jak i migracji ludności (krajowej i zagranicznej).

Ruch naturalny ludności

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Urodzenia	505	433	461	460	544	514	575	619	590
Zgony	387	406	374	381	423	369	415	444	427
Przyrost naturalny[2]	+ 118	+ 27	+ 87	+ 79	+ 121	+ 145	+ 160	+175	+163
Napływ[3]	344	333	437	405	352	448	481	405	432
Odpływ[4]	608	737	845	1002	907	920	916	844	871
Saldo migracji	- 264	- 404	- 408	- 595	- 555	- 472	-435	-439	-439

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miasta Starogard Gdański

- W latach 2001 – 2009 liczba urodzeń corocznie przewyższała liczbę zgonów.
- Saldo migracji było najniższe w roku 2001, a najwyższe zaś w roku 2004.
- W badanym okresie liczba mieszkańców Starogardu Gdańskiego miała tendencję malejącą. Powodem tego zjawiska nie jest zmniejszająca się liczba urodzeń, czy też wzrost zgonów, lecz migracja mieszkańców poza granice miasta jak i wzrastająca liczba mieszkańców wyjeżdżających na pobyt stały i czasowy za granicę.

2 przyrost naturalny stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.
3 zameldowania na pobyt stały .
4 wymeldowania z pobytu stałego (w granicach Polski).

III. Gospodarka

A. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2006- 2009 r.

Ogółem	Sektor		Z liczby ogółem				
	Publiczne	Prywatny	Spółki handlowe	Spółki handlowe z udziałem kap. zagranicznego	Spółdzielnie	Fundacje	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
2009							
5500	139	5411	225	48	16	10	4674
2008							
5523	136	5387	224	45	16	10	4671
2007							
5280	156	5124	217	46	17	86	4433
2006							
5070	152	4918	208	43	17	83	4237

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku, http://www.stat.gov.pl

B. Podmioty gospodarcze wg sekcji „PKD 2004”

razem	W tym							
	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
2009								
5057	525	705	2056	113	362	212	710	374
2008								
5067	526	689	2078	110	368	221	701	374
2007								
4860	513	607	2039	103	350	221	678	349
2006								
4684	477	558	1978	109	338	218	654	352

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku, http://www.stat.gov.pl

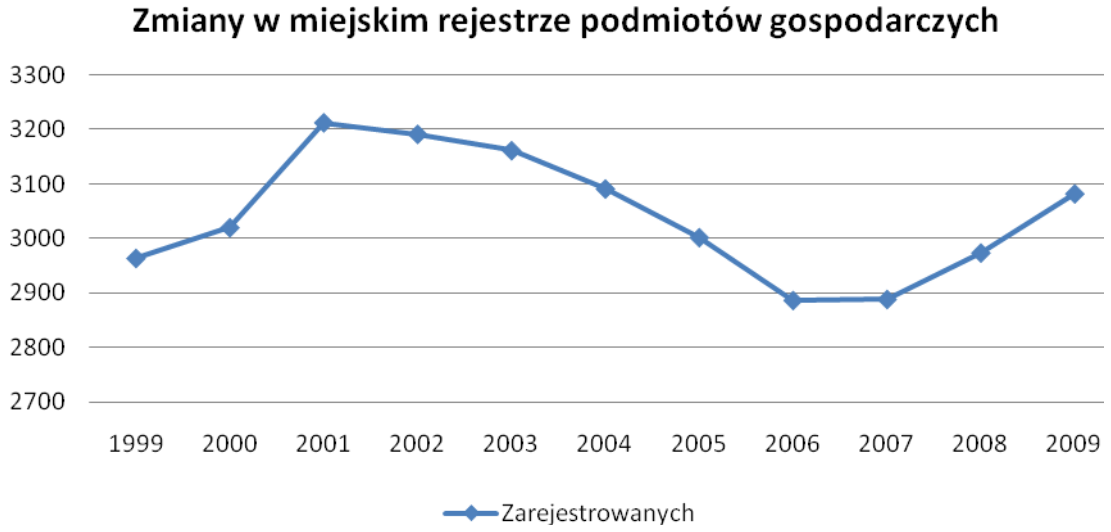
C. Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej

Zmiany w miejskim rejestrze podmiotów gospodarczych

Liczba przedsiębiorców (osób fizycznych)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nowo rejestrowani	430	425	788	322	364	395	380	377	416	445	399
Wykreślani	405	369	596	343	394	465	469	492	414	360	291
Zarejestrowanych	**2964**	**3020**	**3212**	**3191**	**3161**	**3091**	**3002**	**2887**	**2889**	**2974**	**3082**

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

W 1999 roku w Urzędzie Miasta w Starogardzie Gdańskim zarejestrowane były 2964 podmioty gospodarcze. W ciągu 10 lat ich liczba wzrosła do 3082. Tendencja wzrostowa jednak nie była stała. I tak od 1999 roku do 2001 systematycznie wzrastała liczba zarejestrowanych podmiotów, aby od 2002 roku ich liczba zaczęła systematycznie spadać. Dopiero w 2007 roku odnotowano ponowny minimalny wzrost zarejestrowanych podmiotów. W 2009 roku tendencja wzrostowa się utrzymała.

IV. Rynek Pracy

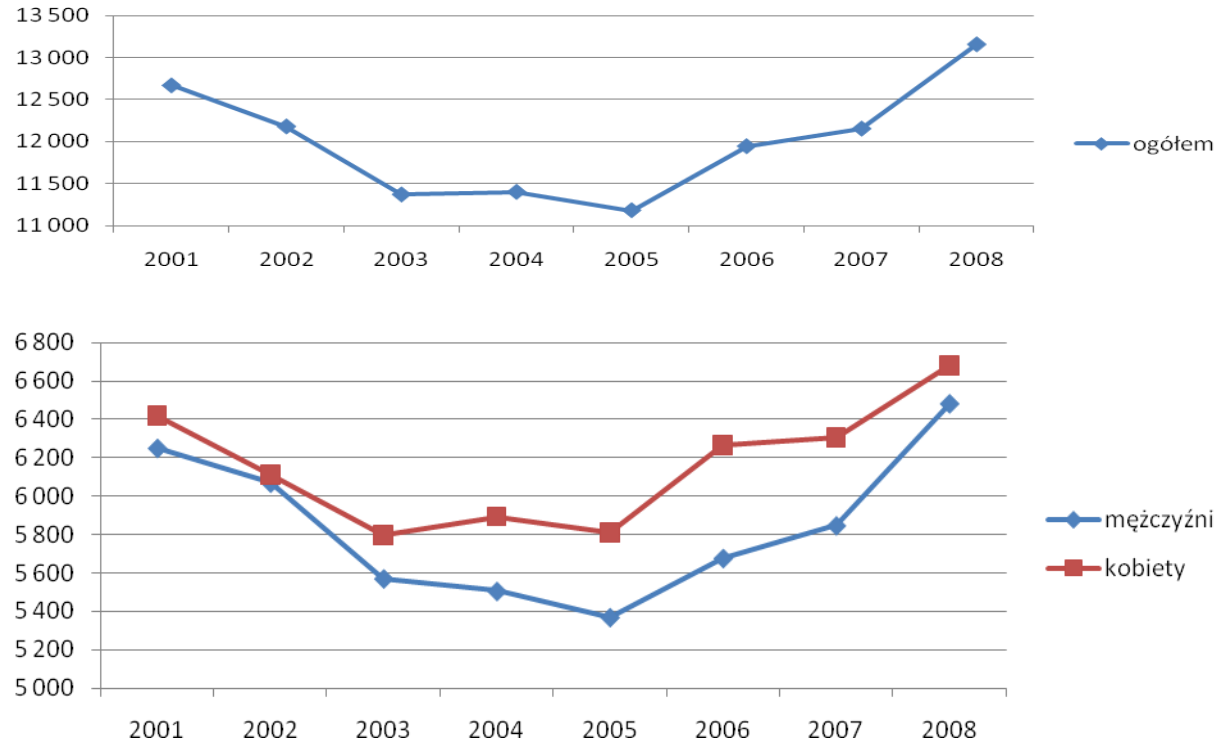
A. Zatrudnienie

Pracujący wg płci									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009[5]
mężczyźni	6 249	6 069	5 571	5 506	5 370	5 677	5 847	6 481	bd
kobiety	6 421	6 111	5 797	5 893	5 810	6 267	6 307	6 679	bd
ogółem	12 670	12 180	11 368	11 399	11 180	11 944	12 154	13 160	bd

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku, http://www.stat.gov.pl

W Starogardzie Gdańskim w 2001 roku, w głównym miejscu pracy, pracowało 12 670 osób. W kolejnych latach poziom zatrudnienia miał ogólną tendencję spadkową, aby w 2005 roku osiągnąć najniższy stan wynoszący 11 180 osób pracujących. Od 2006 roku odnotowuje się ciągły wzrost zatrudnienia. W 2008 roku w głównych miejscach pracy pracowało 13 160 osób.

Zmiany w poziomie zatrudnienia

[5] Dane zostaną uzupełnione niezwłocznie po opublikowaniu ich przez Główny Urząd Statystyczny.

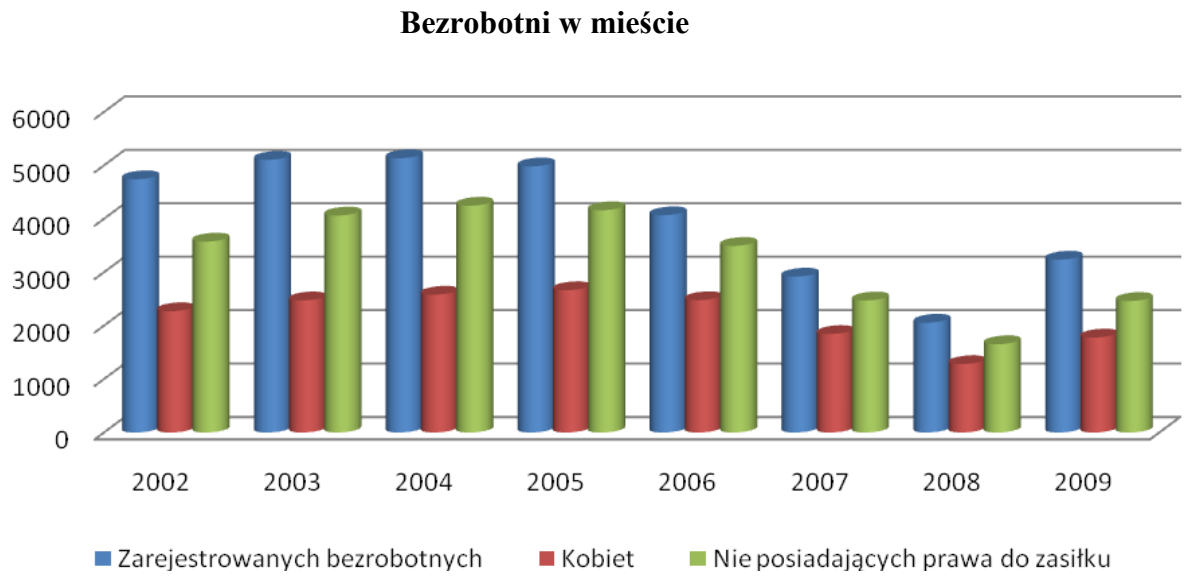
B. Bezrobocie

Od 2002 roku do 2004 odnotowywano stały wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych mieszkańców Starogardu Gd. w Powiatowym Urzędzie Pracy. Od 2005 do 2008 roku liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie się zmniejszała. Niestety w 2009 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych gwałtownie wzrosła do 3237 osób.

Bezrobotni w mieście

Rok		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Różnica 2008/09	2009
Zarejestrowanych bezrobotnych		4.742	5.106	5.137	4.984	4.069	2.919	2057	+1180	3237
W tym	Kobiet	2.272	2.474	2.581	2.665	2.478	1.844	1282	+497	1779
	Nie posiadających prawa do zasiłku	3.575	4.063	4.247	4.162	3.495	2.472	1654	+809	2463

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim

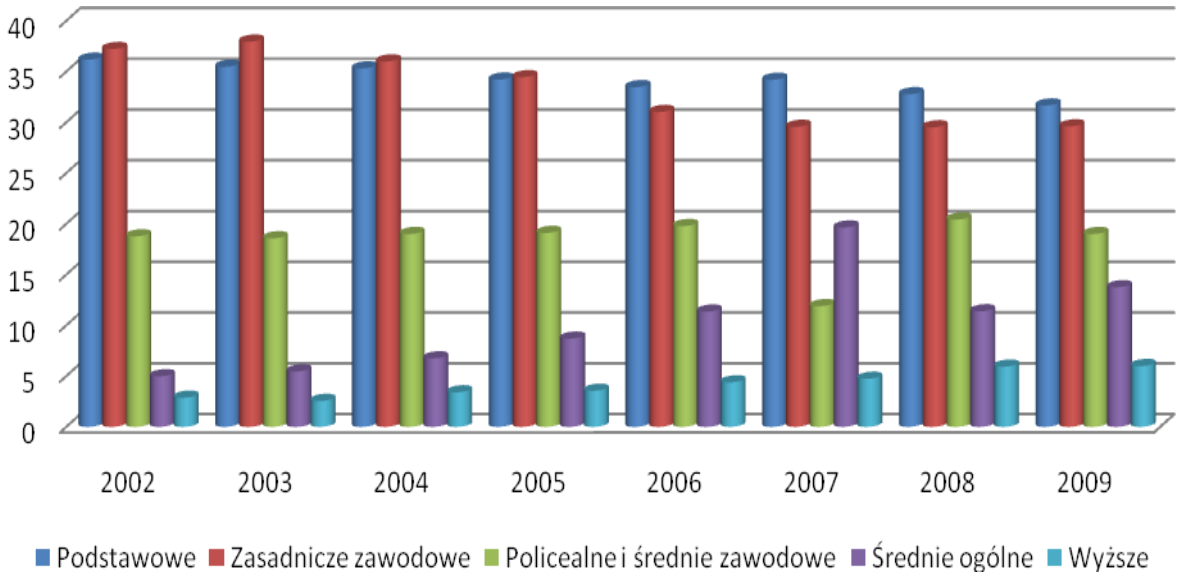

Zmiany struktury bezrobotnych w zależności od poziomu wykształcenia

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
Podstawowe	1.715	36,17	1.811	35,47	1.814	35,31	1.705	34,21	1.362	33,47	998	34,19	674	32,77	1025	31,66
Zasadnicze zawodowe	1.765	37,22	1.938	37,95	1.827	36	1.717	34,45	1.262	31,02	863	29,56	607	29,51	958	29,6
Policealne i średnie zawodowe	890	18,77	948	18,57	973	19	952	19,10	805	19,78	573	11,89	420	20,42	615	19
Średnie ogólne	236	4,98	279	5,46	348	6,75	433	8,69	462	11,35	347	19,63	234	11,38	445	13,75
Wyższe	136	2,87	130	2,55	175	3,4	177	3,55	178	4,38	138	4,73	122	5,93	194	5,99
Ogółem	**4.742**	**100**	**5.106**	**100**	**5.137**	**100**	**4.984**	**100**	**4.069**	**100**	**2.919**	**100**	**2057**	**100**	**3237**	**100**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim

Zmiany struktury bezrobotnych w zależności od poziomu wykształcenia w procentach

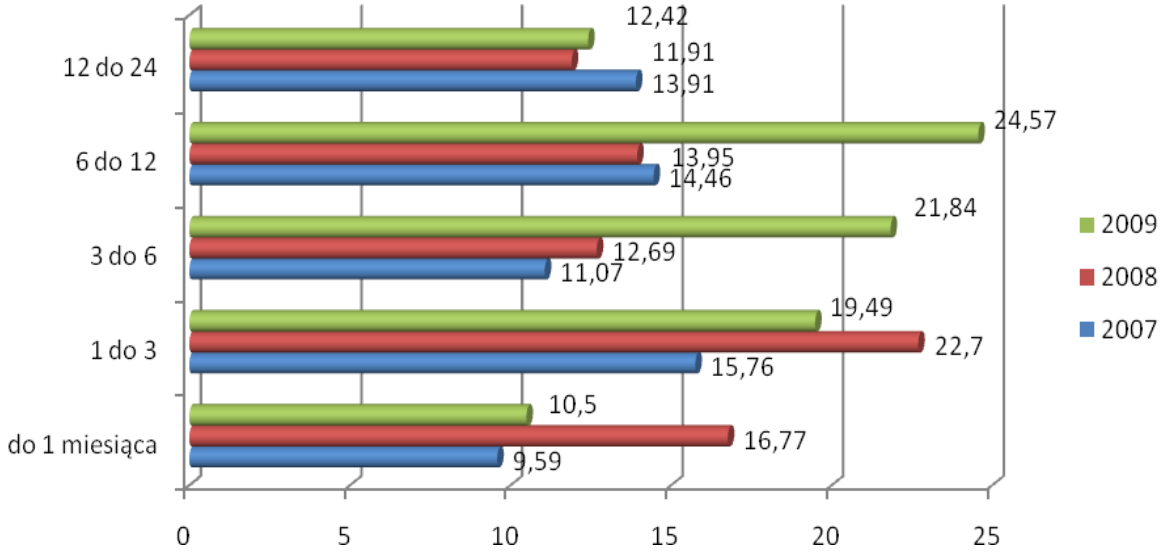

Zmiany długości okresu pozostawania bez pracy

Okres pozostawania bez pracy	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
do 1 miesiąca	309	6,52	214	4,19	248	4,93	303	6,08	252	6,20	280	9,59	345	16,77	340	10,5
1 do 3	643	13,56	574	11,24	583	11,35	705	14,14	481	11,82	460	15,76	467	22,70	631	19,49
3 do 6	586	12,36	547	10,71	471	9,2	544	10,91	481	11,82	323	11,07	261	12,69	707	21,84
6 do 12	896	18,90	971	19,02	864	16,82	715	14,35	616	15,14	422	14,46	287	13,95	795	24,57
12 do 24	899	18,96	1.147	22,46	958	18,65	765	15,35	689	16,93	406	13,91	245	11,91	402	12,42
powyżej 24	1.409	29,71	1.653	32,37	2.013	39,2	1.952	39,17	1.550	38,09	1.028	35,22	452	21,97	362	11,18
Ogółem	**4.742**	**100**	**5.106**	**100**	**5.137**	**100**	**4.984**	**100**	**4.069**	**100**	**2.919**	**100**	**2.057**	**100**	**3237**	**100**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim

Zmiany długości okresu pozostawania bez pracy w procentach

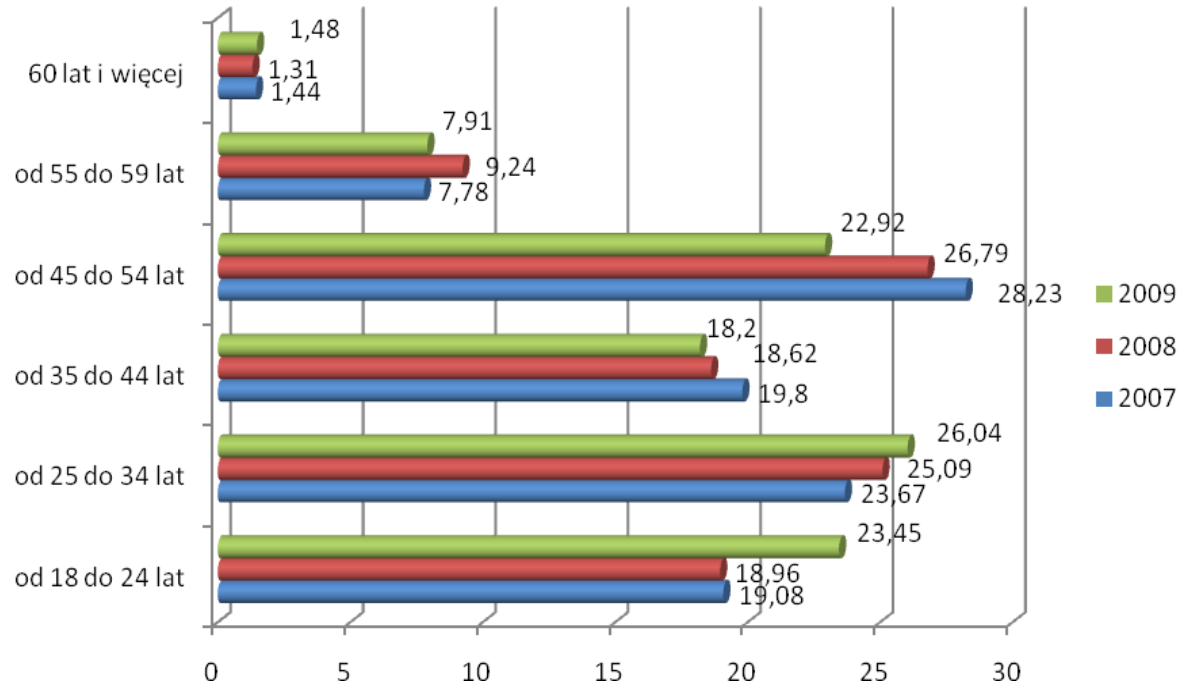

Zmiany liczby bezrobotnych wg wieku

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
wiek	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
od 18 do 24 lat	1.351	28,49	1.346	26,36	1.322	25,75	1.287	25,82	993	24,38	557	19,08	390	18,96	759	23,45
od 25 do 34 lat	1.234	26,02	1.385	27,12	1.382	26,90	1.290	25,88	992	24,40	691	23,67	516	25,09	843	26,04
od 35 do 44 lat	1.115	23,51	1.173	22,97	1.114	21,70	1.074	21,55	797	19,59	578	19,80	383	18,62	589	18,2
od 45 do 54 lat	955	20,14	1.078	21,11	1.134	22,10	1.101	22,1	1.013	24,89	824	28,23	551	26,79	742	22,92
od 55 do 59 lat	67	1,41	102	2,00	162	3,15	209	4,19	242	5,95	227	7,78	190	9,24	256	7,91
60 lat i więcej	20	0,42	22	0,43	23	0,4	23	0,46	32	0,79	42	1,44	27	1,31	48	1,48
Ogółem	**4.742**	**100**	**5.106**	**100**	**5.137**	**100**	**4.984**	**100**	**4.069**	**100**	**2.919**	**100**	**2057**	**100**	**3237**	**100**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim

Zmiany liczby bezrobotnych wg wieku w procentach

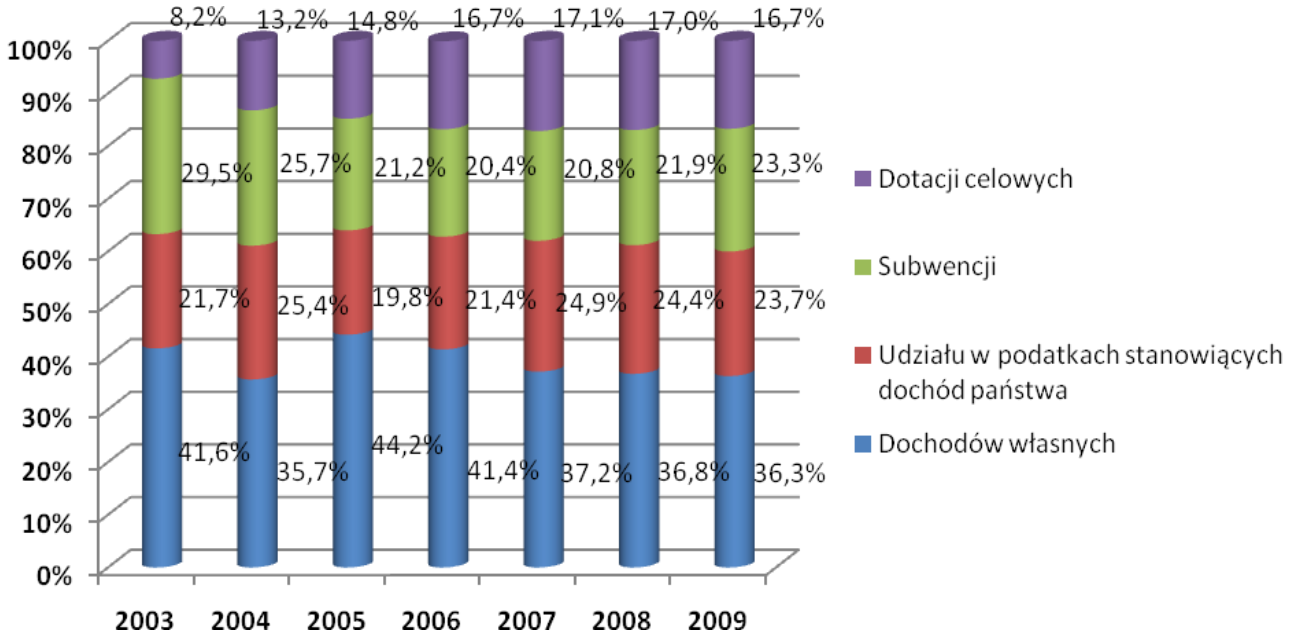
V. Finanse miejskie

Struktura dochodów budżetu miasta

Wyszczególnienie		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Różnica 2008/09	2009
Dochody ogółem w zł		**71.684.848**	**77.152.374**	**95.920.730**	**100.024.960**	**107.514.018**	**109.984.575**	**+1.923.619**	**111.908.194**
U D Z I A Ł %	Dochodów własnych	41,6% 29.847.080	35,7% 27.515.202	44,2% 42.386.557	41,4% 41.424.959	37,18 % 39.978.466	36,77 % 40.438.606	- 0,43 % +228.009	36,34 % 40.666.615
	Udziału w podatkach stanowiących dochód państwa	21,7% 14.836.861	25,4% 19.568.624	19,8% 18.961.838	21,4% 21.421.946	24,85 % 26.719.922	24,43 % 26.864.078	- 0,78 % - 401.177	23,65 % 26.462.901
	Subwencji	29,50% 21.118.974	25,7% 19.849.391	21,2% 20.319.805	20,4% 20.431.897	20,84 % 22.400.823	21,86 % 24.037.567	+ 1,45 % + 2.044.388	23,31 % 26.081.955
	Dotacji celowych	8,2% 5.881.933	13,2% 10.219.157	14,8% 14.252.530	16,7% 16.746.158	17,13 % 18.414.807	16,95 % 18.644.324	- 0,24 % + 51.399	16,71 % 18.695.723

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Struktura dochodów budżetu miasta w latach 2003 - 2009

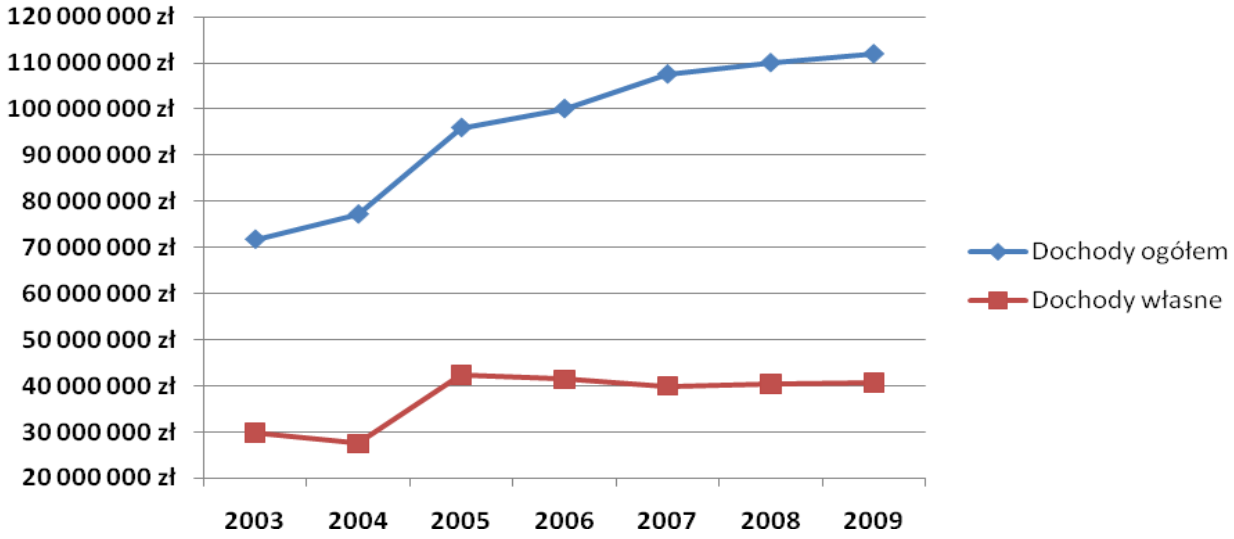

Struktura dochodów własnych miasta

Wyszczególnienie		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dochody ogółem w zł		**71.684.848**	**77.152.374**	**95.920.730**	**100.024.960**	**107.514.018**	**109.984.575**	**111.908.194**
w tym: dochody własne		29.847.080	27.515.202	42.386.557	41.424.959	39.978.466	40.438.606	40.666.615
Udział %	Podatku od nieruchomości	**51,9%** 15.475.496	**55,7%** 15.316.423	**37,9%** 16.049.647	**42,3%** 17.531.747	**46,31%** 18.515.180	**43,12%** 17.435.959	**47,47 %** **19.306.230**
	Podatku od środków transportu	**3,4%** 1.022.840	**4,1%** 1.126.159	**2,6%** 1.109.537	**2,9%** 1.220.592	**3,44%** 1.373.437	**3,30%** 1.332.983	**3,19 %** **1.296.262**
	Wpływów ze sprzedaży nieruchomości	**24,7%** 7.378..277	**13,3%** 3.646.428	**13,8%** 5.833.893	**13,9%** 5.759.872	**14,77%** **5.903.535**	**19,56%** 7.908.251	**18,48%** **7.515.742**
	Podatku rolnego	**0,1%** 33.214	**0,1%** 34.730	**0,1%** 41.635	**0,1%** 33.462	**0,09%** 37.236	**0,15%** 60.526	**0,15%** **61.010**
	Środki pozyskane z Unii Europejskiej	-	-	**9,9%** 9.525.998	**16,8%** 6.949.804	**5,98%** 2.389.994	**1,65%** 667.680	**1,89 %** **768.948**

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Struktura dochodów własnych miasta

Wydatki budżetu miasta

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Wydatki ogółem (w zł)	**65.894.556**	**82.982.146**	**93.713.286**	**106.777.585**	**104.254.630**	**118.852.638**	**127.598.106**
% udział wydatków inwestycyjnych	**9,5%** 6.260.613	**15,4%** 12.722.729	**20,5%** 19.240.753	**23,8%** 25.453.075	**16,9 %** 17.600.543	**17,03%** 20.240.694	**21,06 %** 26.876.963

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Wydatki budżetu miasta wg działów

Lata	Wydatki ogółem	W tym w %						
		Gospodarka Komunalna i Transport	Gospodarka Mieszkaniowa	Oświata, wychowanie i edukacja	Kultura i sztuka	Opieka społeczna	Kultura fizyczna i sport	Administracja
2003	**65.894.556**	**12,5%** 8.225.290	**2,0%** 1.292.543	**45,8%** 30.158.556	**3,6%** 2.357.097	**14,9** 9.808.038	**2,3** 1.486.272	**12,6%** 8.284.932
2004	**82.892.146**	**15,6%** 12.956.738	**1,9%** 1.534.798	**40,1%** 33.234.944	**2,8%** 2.325.983	**17,2%** 14.251.591	**2,3%** 1.925.022	**10,2%** 8.462.749
2005	**93.713.286**	**23,5%** 22.032.361	**1,5%** 1.405.277	**37,0%** 34.623.738	**2,7%** 2.507.077	**20,2%** 18.885.824	**2,5%** 2.301.799	**8,5%** 7.937.994
2006	**106.777.585**	**22,7%** 24.193.776	**2,5%** 2.659.480	**35,5%** 37.959.682	**2,5%** 2.675.979	**20,3%** 21.701.139	**4,3%** 4.590.748	**7,9%** 8.393.574
2007	**104.254.630**	**19,65%** 20.489.937	**1,98%** 2.065.919	**37,76%** 39.367.503	**2,33%** 2.430.578	**21,51%** 22.421.704	**3,91%** 4.071.819	**8,82%** 9.191.608
2008	**118.852.638**	**16,89%** 20.075.134	**1,41%** 1.681.330	**38%** 45.164.518	**3,05%** 3.630.438	**18,62%** 22.135.556	**4,98%** 5.919.177	**8,51%** 10.109.906
Różnica 2008/09	**+8.745.468**	**+ 7,37 %** + 10.875.701	**+ 0,16** + 317.068	**- 1,38** + 1.561.289	**+ 0,83 %** + 1.317.369	**- 0,72 %** + 699.927	**- 1,5 %** - 1.481.782	**- 0,04 %** + 696.342
2009	**127.598.106**	**24,26%** 30.950.835	**1,57 %** 1.998.398	**36,62 %** 46.725.807	**3,88 %** 4.947.807	**17,90 %** 22.835.483	**3,48 %** 4.437.395	**8,47 %** 10.806.248

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Dochody i wydatki budżetu miasta

	Dochody		Wydatki	
	Ogółem	Własne	Ogółem	Inwestycyjne
2003	71.684.848	29.847.080	65.894.556	6.260.613
2004	77.152.374	27.515.202	82.892.146	12.722.729
2005	95.920.730	42.386.557	93.713.286	19.240.753
2006	100.024.960	41.424.959	106.777.585	25.453.075
2007	107.514.018	39.978.466	104.254.630	17.600.543
2008	109.984.575	40.438.606	118.852.638	20.240.694
2009	111.908.194	40.666.615	127.598.105	26.876.963

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Dochody i wydatki budżetu miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Lata	Dochody		Wydatki	
	Ogółem	Własne	Ogółem	Inwestycyjne
2003	1.471	612	1.352	128
2004	1.539	567	1.707	262
2005	1.986	878	1.940	398
2006	2.085	864	2.226	531
2007	2.249	836	2.181	368
2008	2.312	850	2.499	426
2009	2.364	859	2.696	568

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

Zaciągnięte kredyty oraz ich spłata w latach 2003– 2009

Lata	Kredyty zaciągnięte przez miasto		Spłata kredytów
2003		2.000.000	5.481.664
2004		8.000.000	4.785.440
2005	Kredyt	7.000.000	6.078.440
	Pożyczka na prefinansowanie	5.286.450	1.946.287
2006	Kredyt	8.500.000	5.625.440
	Pożyczka na prefinansowanie	9.268.199	10.048.290
	Obligacje	-	2.000.000
2007	Kredyty	10.000.000	4.339.726
	Pożyczka na prefinansowanie		2.372.013
	Obligacje	-	3.500.000
2008	Kredyty	14.436.359	6.411.154
	Pożyczka na prefinansowanie		-
	Obligacje		3.500.000
2009	Kredyty	24.236.102	8.164.985
	Pożyczka na prefinansowanie		-
	Obligacje	-	-

Źródło: Wydział Finansowy, Urząd Miasta Starogard Gdański

VI. Jakość życia mieszkańców[6]

A. Oświata

Gmina Miejska Starogard Gdański jest organem prowadzącym dla 7 miejskich przedszkoli publicznych, 4 publicznych szkół podstawowych, 3 publicznych gimnazjów oraz Zespołu Szkół Publicznych, w skład którego wchodzą: oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa i gimnazjum. Dodatkowo fukcjonuje Miejski Zespół Obsługi Przedszkoli i Placówek Oświatowych, który jest jednostką obsługi ekonomiczno-organizacyjnej Miejskich Przedszkoli Publicznych w Starogardzie Gdańskim, utworzoną na podstawie art 5 ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Jednostki oświatowe Gminy Miejskiej Starogard Gdański		
Miejskie Przedszkola Publiczne	Publiczne Szkoły Podstawowe	Publiczne Gimnazja
MPP 2	PSP 1	PG 1
MPP 3	PSP 2	PG 2
MPP 4	PSP 3	PG 3
MPP 5	PSP 4	
MPP 6	Zespół Szkół Publicznych (PSP 6, PG 4)	
MPP 8		
MPP 10		
Miejski Zespół Obsługi Przedszkoli i Placówek Oświatowych		

Źródło: Wydział Spraw Społecznych, Urząd Miasta Starogard Gdański

Ścieżka edukacyjna:

- Absolwent PSP 1 kontynuuje naukę w PG 3,
- Absolwent PSP 2 kontynuuje naukę w PG 2
- Absolwent PSP 3 kontynuuje naukę w PG 2,
- Absolwent PSP 4 kontynuuje naukę w PG 1,
- Absolwent PSP 6 kontynuuje naukę w PG 4,

[6] Wydział Spraw Społecznych, Urząd Miasta Starogard Gdański

Podstawowe informacje statystyczne dla szkół - dot. roku szkolnego 2009/ 2010:

- szkoły podstawowe – 3.174 uczniów w 140 oddziałach; średnia uczniów w oddziale wynosiła 22,67;
- gimnazja – 1.822 uczniów w 78 oddziałach; średnia uczniów w oddziale wynosi 23,35;
- średni miesięczny koszt prowadzenia zajęć dydaktycznych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w 2009 r. wynosił 544 zł w przeliczeniu na jednego ucznia (w obliczeniach nie brano pod uwagę wydatków majątkowych szkół),
- subwencja oświatowa pokrywała 75% w/w kosztów, tj. 413 zł.

Podstawowe informacje statystyczne dla przedszkoli - dot. roku szkolnego 2009/ 2010:

- 1.252 wychowanków w 55 oddziałach; średnia wychowanków w oddziale wynosiła 22,76;
- 43 % wychowanków przedszkola stanowiły dzieci realizujące obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 52% dzieci w wieku 3-5 lat zameldowanych w Starogardzie uczęszczało do MPP,
- opłata stała za dziecko wyniosła w roku 2009 – 236,06 zł a w roku 2010 – 243,65 zł (18,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę),
- stawka żywieniowa w oddziałach 10-cio godzinnych wynosi 2,80 – 3,30 zł.

Oddziały integracyjne w miejskich jednostkach oświatowych

- w roku szkolnym 2009/2010 prowadzono zajęcia w 30 oddziałach integracyjnych, w tym 5 w MPP, 23 w PSP i 2 w PG,
- do oddziałów integracyjnych w miejskich jednostkach oświatowych w roku szkolnym 2009/2010 uczęszczało 114 osób, z tego w przedszkolach 10 wychowanków, w szkołach podstawowych – 90 uczniów, a w gimnazjach – 14.

Dzieci z Gminy Wiejskiej Starogard Gdański w starogardzkich jednostkach oświatowych:

- 10,85 % wszystkich uczniów szkół podstawowych i gimnazjów to mieszkańcy wsi Gminy Starogard Gdański znajdujących się w obwodach szkół prowadzonych przez Gminę Miejską,

- 1 % wychowanków przedszkoli to 6-letni mieszkańcy wsi Gminy Starogard Gdański znajdujących się w obwodach szkół prowadzonych przez Gminę Miejską,
- Gmina Wiejska partycypowała w kosztach miejskiej oświaty w 2009 r. – 305.000,00 zł, a w roku 2010 – 400.000,00 zł.

Pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni w roku szkolnym 2009/2010

Miejskie Przedszkola Publiczne

	MPP 2	MPP 3	MPP 4	MPP 5	MPP 6	MPP 8	MPP 10	Razem
l. prac. niepedagogicznych*	8	12	12	12	13	14	13	84
l. prac. pedagogicznych*	27	18	13	13	16	16	14	117
ogółem	35	30	25	25	29	30	27	201

* w osobach

Publiczne Szkoły Podstawowe i Gimnazja

	PSP 1	PSP 2	PSP 3	PSP 4	PG 1	PG 2	PG 3	ZSP	Razem
l. prac. niepedagogicznych*	42	18	20	35	24	20	20	20	199
l. prac. pedagogicznych*	77	28	48	95	71	44	54	50	467
ogółem	119	46	68	130	95	64	74	70	666

* w osobach

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Na podstawie art. 70b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami) pracodawcy mogą uzyskać od gminy, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego pracownika, dofinansowanie kosztów kształcenia pracownika młodocianego w celu jego przygotowania zawodowego. Dofinansowanie dotyczy wszystkich pracodawców będących osobami prawnymi lub fizycznymi, o ile spełnią warunki określone w art. 70b ustawy o systemie oświaty.

W roku 2009 wypłacono 86 pracodawcom zwrot kosztów wykształcenia 99 pracowników młodocianych na łączną kwotę 584.379,00 złotych (środki celowe rządowe).

Nagrody Prezydenta Miasta Starogard Gdański dla najlepszych uczniów i ich nauczycieli – zakończenie roku szkolnego 2009/2010

Za osiągnięcia w nauce i sporcie minionego roku szkolnego 2009/2010 Prezydent Miasta Starogard Gdański nagrodził 127 uczniów i 49 nauczycieli.

Uczeń otrzymał nagrodę rzeczową, tj. książkę pt. „Popularny Słownik Kociewski": praca zbiorowa pod redakcją Marii Pająkowskiej – Kensik lub „Elementarz Gwary Kociewskiej" autorstwa Mirosławy Möller i Grzegorza Ollera.

Nauczycielowi przygotowującemu wyżej wymienionych uczniów Prezydent Miasta Starogard Gdański przyznał nagrodę finansową w kwocie 500 zł.

Na nagrody rzeczowe (książki) wydatkowano kwotę 5.679 zł, na nagrody finansowe dla nauczycieli wydatkowano kwotę 24.500 zł.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym (dotacja celowa)

Okres		**Styczeń Czerwiec 2009**		**Wrzesień Grudzień 2009**	**Ogółem**	
/	Liczba stypendiów	kwota	Liczba stypendiów	kwota	Liczba stypendiów	kwota
Szkoły Podst.	343	154 350,00	396	123 552,00	739	277 902,00
Gimnazja	165	74 250,00	196	61 152,00	352	135 402,00
Szkoły Ponadgimnazjalne	105	47 250,00	128	39 936,00	233	87 186,00
Zasiłek	35	11 200,00	42	8 400,00	77	19 600,00
Odmowne	68	x	56	x	124	x
Razem	716	287 050,00	818	233 040,00	1 525	520 090,00

Nagrody dla najlepszych maturzystów – zakończenie roku szkolnego 2009/2010

Uchwałą Nr XLV/386/2009 z dnia 26 sierpnia 2009 r. Rada Miasta Starogard Gdański przyznała nagrody Rady Miasta Starogard Gdański dla 3 najlepszych maturzystów w wysokości przeciętnego wynagrodzenia za I kwartał 2009 r. tj. po 3.186 zł (słownie: trzy tysiące sto osiemdziesiąt sześć złotych) niżej wymienionym absolwentom szkół średnich:

1) Ziegart Karolina - I Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gd.
2) Kreft Przemysław - I Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gd.
3) Czarnowski Jan - I Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gd.

Jednostki oświatowe prowadzone przez inne podmioty

W Starogardzie Gdańskim funkcjonują inne placówki oświatowe:

- Katolicka Szkoła Podstawowa, której organem prowadzącym jest „Uniwersum KLK" sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Uczy się w niej 96 uczniów w 5 oddziałach. W tym ze Starogardu Gdańskiego 69.
- Starogardzkie Autonomiczne Gimnazjum, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna. Uczy się w nim 9 uczniów (ze Starogardu) w dwóch oddziałach.
- Akademia Pluszowego Misia – pierwszy w Starogardzie niepubliczny punkt przedszkolny, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna. Z oferty Akademii korzysta 20 dzieci w 2 oddziałach. Z tego ze Starogardu Gdańskiego 19.

Kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym

- Autonomiczne Liceum Ogólnokształcące, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna,
- prowadzone przez Powiat Starogardzki: Zespół Szkół Ogólnokształcących, II Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ekonomicznych oraz Zespół Szkół Zawodowych. Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych: 5987.

Łącznie Starostwo Powiatowe jest organem prowadzącym dla 13 placówek (w tym Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, Ognisko Pracy Pozaszkolnej, Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna), gdzie w 197 oddziałach 5.449 uczniów uczonych jest przez 550 nauczycieli.

- w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, uczy się 346 uczniów. W tym ze Starogardu 133.

- Ognisko Pracy Pozaszkolnej i Międzyszkolny Ośrodek Sportowy – placówki oferują młodzieży szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych zajęcia pozalekcyjne kształcące umiejętności artystyczne i sportowe.

- Pomorska Wojewódzka Komenda OHP prowadzi w Starogardzie Środowiskowy Hufiec Pracy, w którym prowadzona jest nauka zawodu w następujących specjalizacjach: kucharz, sprzedawca, piekarz, stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, ślusarz, malarz dla 152 uczniów (w tym 49 ze Starogardu).

Kształcenie policealne i wyższe

- Pomorska Wyższa Szkoła Polityki Społecznej i Gospodarki funkcjonuje w Starogardzie Gd. od 2001 roku. W roku akademickim 2009/2010 uczelnia prowadziła zajęcia na kierunkach politologia i ekonomia w systemie zaocznym. Na uczelni studiowało 430 studentów.
- Inter-Studium (szkoła policealna) posiada uprawnienia publiczne, została wpisana pod nr 24 dnia 27.09.2004 r. do ewidencji niepublicznych placówek oświatowych Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim. Szkoła działa pod patronatem Fundacji Wspierania Oświaty i Rozwoju Gospodarczego Pomorza "Gwiazda Północy".
- Szkoły policealne TEB Edukacja działają w 50 miastach. Założycielem szkół policealnych TEB Edukacja jest Towarzystwo Edukacji Bankowej SA - jeden z największych holdingów edukacyjnych w Polsce. TEB kształci na 60 kierunkach. Nauka trwa od 1 do 2,5 roku. Proponuje w swojej ofercie kierunki z uprawnieniami szkół publicznych, czyli takie, na których można zdobyć państwowy dyplom technika oraz kierunki roczne, po których otrzymuje się dyplom ukończenia szkoły policealnej.
- Centrum Nauki i Biznesu "Żak" Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim prowadzi Szkoły Policealne Dwuletnie, Szkoły Policealne Jednoroczne oraz Licea Ogólnokształcące.

Dodatkowe działania szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Miejską Starogard Gdański

1) Od 1997 r. realizowany jest samorządowy program nieodpłatnej nauki pływania dla wszystkich dzieci z klas II szkół podstawowych – 30 godzin tygodniowo dla 5 szkół podstawowych.
2) Przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2, 3 oraz Publicznym Gimnazjum Nr 2 działają świetlice socjoterapeutyczne, a przy Publicznym Gimnazjum Nr 1 działa środowiskowy Klub „Jedynka”.
3) Innowacje pedagogiczne w roku szkolnym 2009/2010 prowadzone są:
   a) w Miejskim Przedszkolu Publicznym Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi: „Wczesna nauka czytania w przedszkolu oparta na metodach Ireny Majchrzak i Glena Domana”- dzieci, poprzez zabawę, nabywają umiejętności czytelnicze, rozwijają świadomość oraz sprawność językową,
   b) w Miejskim Przedszkolu Publicznym Nr 8: „Projekt wdrażania terapii logopedycznej w Przedszkolu” - ma na celu wyrównanie szans dzieci w równym

starcie jako uczniów I klasy szkoły podstawowej,

c) w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 – klasy sportowe o profilach: piłka nożna, pływanie, koszykówka,

d) w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2: „Jestem przyjacielem przyrody" - dziecko wzbogaca swoją wiedzę o nowe treści przyrodnicze i ekologiczne, a także wyrabia w sobie nawyk porządku, segregowania odpadów i oszczędnego korzystania z wody i materiałów pochodzenia naturalnego; „Komputer – narzędzie wspomagające pracę i naukę" - wzrasta świadomość informatyczna uczniów; „Uczeń w gąszczu mass mediów" - uczeń radzi sobie w szybko zmieniającym się świecie XXI wieku,

e) w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3: „Koło małego ratownika" - uczniowie zapoznają się z elementarnymi zasadami udzielania pierwszej pomocy oraz kształtują właściwą postawę w sytuacji zagrożenia,

f) w Publicznym Gimnazjum Nr 1: „Podróże edukacyjne" - uczniowie poza macierzystą szkołą, tj. m.in. na wyższych uczelniach rozwijają własne zdolności i zainteresowania, które ukierunkują ich w kształtowaniu przyszłej ścieżki zawodowej; „Biznes Plan – Moja Firma" - młodzież poznaje strukturę rynku pracy, nabywa umiejętności niezbędne do przyszłego, prawidłowego funkcjonowania w życiu dorosłym, rozwija zdolności i zainteresowania, uczy się dokonywać świadomych wyborów i ponosić za nie odpowiedzialność; „Wspólnota w kulturze" - uczeń kształtuje w sobie postawę miłośnika „kultury wysokiej", rozumie potrzeby świadomego uczestnictwa w działaniach kulturalnych, szanuje cywilizacyjne dziedzictwo ludzkości,

g) w Publicznym Gimnazjum Nr 2 - klasy sportowe o profilu koszykówka,

h) w Publicznym Gimnazjum Nr 3 - klasy sportowe o profilach: pływanie, piłka nożna.

Realizacja rządowego programu "Radosna Szkoła"

Gmina Miejska Starogard Gdański otrzymała dofinansowanie w ramach programu rządowego „Radosna Szkoła" na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 na kwotę 11.996 zł, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 na kwotę 12.000 zł oraz na utworzenie szkolnego placu zabaw w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 w wysokości 115.450 zł.

Realizacja rządowego programu „Wyprawka szkolna”

W ramach rządowego programu pomocy uczniom w 2009 r. – „Wyprawka szkolna” pomocą zostali objęci uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Starogard Gdański.

W szkołach podstawowych w klas I-III pomoc otrzymało 197 uczniów w kwocie 31.296,29 zł, natomiast w klasach I szkół gimnazjalnych – 76 uczniów w kwocie 20.592,10 zł.

Łączna kwota przeznaczona na dofinansowanie zakupu podręczników w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2009 – „Wyprawka szkolna” wyniosła 51.888,39 zł (dotacja celowa).

Realizacja projektu „Stać nas na więcej”

Od 1 stycznia 2009 roku Gmina Miejska Starogard Gdański jest partnerem Projektu Edukacyjnego „Stać nas na więcej” dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w Starogardzie Gdańskim, (w ramach Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4: Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty), realizowanego przez 2 lata tj., od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku.

Głównym celem projektu jest doskonalenie kompetencji dydaktycznych i wychowawczych nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów ze Starogardu Gdańskiego. W trakcie trwania projektu każdy nauczyciel, w zależności od własnych potrzeb oraz zdiagnozowanych potrzeb szkoły wynikających z jej misji, uczestniczy w dwóch przez siebie wybranych kursach, z których nabyta wiedza i umiejętności mają istotny wpływ na podniesienie wyników egzaminów zewnętrznych uczniów. Ważna jest również możliwość wymiany doświadczeń między nauczycielami różnych przedmiotów i szkół. Istotne jest, że zajęcia odbywają się w Starogardzie Gdańskim.

Realizacja projektu „Popołudniowe przedszkole”

Od 1 września 2009 r. w dwóch starogardzkich przedszkolach realizowany jest projekt "Popołudniowe przedszkole" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Grupę docelową stanowią dzieci w wieku 3-5 lat, zamieszkałe na terenie miasta, które nie są objęte edukacją przedszkolną. Wsparciem zostało objętych 50 dzieci, które z przyczyn społeczno-ekonomicznych nie mogły uczestniczyć w wychowaniu przedszkolnym. "Popołudniowe

przedszkole" realizowane jest w Przedszkolu Nr 3 i 4 w godzinach popołudniowych. Dzieci korzystają ze standardowej opieki przedszkolnej oraz po jednej godzinie tygodniowo z zajęć dodatkowych: nauki języka angielskiego, rytmiki, logopedii grupowej.

Subwencja oświatowa

W roku 2009 Gmina Miejska Starogard Gdański wystąpiła o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej. Otrzymaliśmy kwotę 88.650 złotych z przeznaczeniem na wyposażenie w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne :

1) sal lekcyjnych pozyskanych w wyniku adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne w:
   - Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 - 45.000 złotych,
   - Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 – 18.650 złotych;

2) pomieszczeń do nauki Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Starogardzie Gdańskim, dla której organem prowadzącym jest Universum KLK Sp. z o.o. – 25.000 złotych.

B. Kultura

Kultura przyczynia się do rozwoju jednostki, społeczeństwa i gospodarki. Jest również wizytówką kraju. Na poziomie miasta należy do zasadniczych elementów określających jego atrakcyjność dla turystów oraz inwestorów, a dla wszystkich mieszkańców stanowi ważny element tożsamości z miejscem zamieszkania.

Najważniejsze działania samorządu miejskiego w sferze kultury to tworzenie optymalnych warunków organizacyjno-prawnych do poprawy jakości funkcjonowania instytucji kultury oraz do usprawniania mecenatu nad pozostałymi dziedzinami aktywności twórczej, artystycznej i kulturalnej w Starogardzie Gdańskim.

Starogard Gdański jako stolica Kociewia jest głównym ośrodkiem życia kulturalno-artystycznego tego regionu. Na terenie miasta funkcjonują 3 samorządowe instytucje kultury:

- Starogardzkie Centrum Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Ziemi Kociewskiej.

Starogardzkie Centrum Kultury jako instytucja pełniąca rolę propagatora kultury w mieście skupia swoją działalność na integrowaniu środowiska poprzez stworzenie możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w różnych formach kulturotwórczych, integrowaniu grup o wspólnych zainteresowaniach, na prowadzeniu działalności edukacyjnej, współpracy z innymi ośrodkami kultury, stowarzyszeniami, organizacjami oraz na prowadzeniu działalności komercyjnej niezbędnej do utrzymania SCK.

Działalność kulturalna Starogardzkiego Centrum Kultury prowadzona jest poprzez:

1) Dział Edukacji (teatralnej, plastycznej, muzycznej, tanecznej),
2) Dział Impresariatu (imprezy, Uniwersytet III Wieku, Dyskusyjny Klub Filmowy),
3) Kino „Sokół”,
4) estradę (imprezy, kabarety, koncerty).

Starogardzkie Centrum Kultury w 2009 r. było organizatorem wielu imprez o charakterze regionalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim, niektóre z nich organizowane są cyklicznie.

Do znaczących imprez należy zaliczyć:

- Międzynarodowy Festiwal Kultur „VERIZANE 2006-2010”,

- uroczystość wręczenia nagród Prezydenta Miasta w dziedzinie kultury, gospodarki i inicjatyw społecznych „Wierzyczanki”,
- Starogardzkie Wieczory Muzyczne,
- Starogardzkie Wieczory Teatralne,
- koncerty z cyklu „Przystanek kultura”,
- Festiwale Kolędnicze,
- Kawiarenka pod gwiazdami,
- Dni Starogardu - impreza plenerowa,
- Noc Bardów im. Ryszarda Rebelki.

Nakładem SCK ukazuje się Magazyn Kulturalny SUFLER (kwartalnik).

Przy SCK funkcjonuje „Galeria A” otwarta na różnorodne wydarzenia we współczesnej kulturze, prezentuje twórczość amatorską, profesjonalną, ludową, nawiązuje kontakty z twórcami indywidualnymi, galeriami, muzeami i ośrodkami plastycznymi w całej Polsce. Prezentuje najciekawsze zjawiska w dawnej i współczesnej sztuce np. prace Alberta Dürera, Magdaleny Abakanowicz, Romana Opałki, Tadeusza Kantora, Güntera Grassa, Władysława Hasiora, Józefa Szajny, Tadeusza Brzozowskiego, Bolesława Chromnego i innych. Pracownicy Galerii, swoim uporem i konsekwencją w działaniu dowiedli, że dzieła wielkich twórców mogą zawitać do mniejszych miast.
W 2009 r. Galeria „A” zorganizowała m.in. następujące wystawy: fotografii Moniki Rohde „Essaouira - Maroko”, Andrzeja Kałuckiego „Witraż – Alchemia szkła”, Sztuka w wielkim mieście – obrazy i rysunki artystów polskich na progu nowoczesności.

W ramach działalności SCK funkcjonuje Dyskusyjny Klub Filmowy - zrzeszenie miłośników sztuki filmowej, mające na celu pogłębianie wiedzy członków klubu na temat tej sztuki oraz jej popularyzację. Głównym sposobem realizacji tych celów są projekcje filmów o wysokich walorach artystycznych lub poznawczych. Jednak z założenia DKF nie ogranicza się tylko do takiej formy, uzupełniając projekcje o prelekcje, dyskusje, spotkania z twórcami i publikacje.

W dniu 10 października 2006 r. powołano przy SCK Uniwersytet III Wieku „S-CENTRUM”, który jest pozytywnie odbierany przez mieszkańców miasta i pozostaje w kręgu zainteresowań lokalnych mediów. W dniu 24 czerwca 2009 r. w auli Starogardzkiego

Centrum Kultury odbyła się uroczystość podsumowująca trzyletni okres działalności starogardzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W roku 2009 UTW oferował m.in. zajęcia: komputerowe, teatralne, rękodzielnictwa, plastyczne, rysunku i malarstwa, choreograficzne i taneczne. Ponadto co 2 tygodnie odbywały się wykłady tematyczne z różnych dziedzin dla wszystkich słuchaczy.

W 2009 r. odbyły się m.in. następujące wykłady: „Losy Kaszub i Kociewia jako preludium do generalnego planu wschód" (dr hab. Grzegorz Berendt), „Podaruj swój czas – zostań wolontariuszem hospicjum" (dr Ewa Treder), „Romowie – obecni wśród nas, lecz nieznani" (Mateusz Babicki), „Martyrologia mieszkańców Kociewia w latach 1939-1945" (Piotr Szubarczyk), „Filmowe skandale i skandaliści" (Janusz Kortas), „Tradycja i współczesność na stole wigilijnym" (Ks. Janusz Lipski), „Starzenie się ludności a możliwość jej aktywizacji" (Piotr Czekanowski).

Średnia liczba studentów UTW w 2009 r. wynosiła 150 osoby.

Ponadto w ramach UTW w 2009 zorganizowano: wystawę rękodzieła prac studentów z pracowni rękodzielniczej, wystawę prac studentów z pracowni plastycznej, spektakl „Jak pięknie", wycieczki do: zamku w Malborku, teatru Współczesnego, Teatru Wybrzeże.

W SCK działają:

1) Miejska Orkiestra Dęta (ok. 30 osób),
2) Orkiestra Kameralna „Pro Simfonica" (ok. 10 osób),

Zespoły:

3) „Gzuby Kociewskie" (14 osób),
4) „Kociewie Retro" (12 osób),
5) „Kapela Kociewska" (6 osób),
6) taneczny „Mażoretki" (12 osób),
7) Tańca Towarzyskiego „Impuls" (22 osoby),
8) tańca współczesnego (90 osób),
9) Pieśni i Tańca „Kociewie" (16 osób),

Teatry:

10) „Licho" (7 osób),
11) Tańca i Ognia „Raivo" (5 osób),
12) Tańca „Skandal" (8 osób),

Młodzieżowe zespoły muzyczne:

13) „Zamiana" (5 osób),

14) „Sekaku” (5 osób),

15) „M.A.M.” (5 osób),

16) „Dijstra” (4 osoby),

Inne:

17) Klub Esperantystów (6 osób),

18) Starogardzkie Towarzystwo Fotograficzne (20 osób),

19) Teatr „Kuźnia Bracka” (w 2009 r. odbyło się ok. 50 spektakli).

Muzeum Ziemi Kociewskiej

Aktualnie zbiory zabytków Muzeum Ziemi Kociewskiej (stan na dzień 31 grudnia 2009 r.), liczą 2.810 pozycji inwentarzowych, natomiast biblioteka muzealna 2.110 egzemplarzy wydawniczych, w tym czasopisma regionalne, historyczne i etnograficzne.

Na szczególną uwagę zasługują pamiątki po 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich (umundurowanie, broń, archiwalia i zdjęcia), Kurkowym Bractwie Strzeleckim (kolekcja orderów, broń, archiwalia) oraz zbiór dokumentów dotyczących działalności na terenie Kociewia Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski". Interesujące są zbiory etnograficzne obejmujące charakterystyczne dla Kociewia rzemieślnicze wyroby tkackie, garncarskie, kowalskie. Godne uwagi są również zbiory sztuki ludowej i kolekcja kociewskich strojów ludowych z XIX i XX wieku. Zbiory eksponowane są na trzech wystawach stałych: dwie mają charakter historyczny, trzecia to wystawa etnograficzna oraz na tematycznych wystawach czasowych.

W 2009 r. odbyły się następujące wystawy:

1) „Z biegiem Wisły... historyczne mapy i widoki miast Prus Wschodnich i Zachodnich”
2) „Gotfryd Ossowski. U źródeł nowoczesnej archeologii”
3) „Zamki Pomorza Nadwiślańskiego w akwarelach Zbigniewa Szczepanka”
4) „Straty osobowe ludności polskiej na Pomorzu 1939-1945”
5) „Polacy, Niemcy i Kaszubi. Życie codzienne, obyczaje i kultura ludowa w Prusach Zachodnich około 1900 r.”
6) Wystawy z cyklu „Pasje mojego życia”:

- „Pamiątki z podróży”,
- „Romowie w Starogardzie”,
- „Obrońcy czy misjonarze”,
- „Monotypia i rzeźba. Wystawa prac grupy twórczej z Rokocina”,

- „Skubanie drewna, czarowanie kamienia”.

Liczba odwiedzających w 2009 r. - 3.364 osoby.

Duża ilość wystaw i ich różnorodność tematyczna jest możliwa dzięki współpracy z wieloma muzeami krajowymi i zagranicznymi, w tym z Muzeum Prus Wschodnich w Munster, z którym Muzeum podpisało umowę o partnerstwie i współpracy.

W 2009 r. Muzeum kontynuowało archeologiczne badania wykopaliskowe na grodzisku wczesnośredniowiecznym w Owidzu. Celem badań było określenie stanu zachowania konstrukcji poszczególnych elementów fortyfikacyjnych, wskazanie relacji stratygraficznych, chronologii oraz charakteru nawarstwień kulturowych, lokalizacja wykopów badawczych z lat 70-tych ubiegłego wieku, dokumentacja materiału roślinnego i zwierzęcego zawartego w próbach archeobotanicznych i archeozoologicznych, a przede wszystkim umożliwienie rekonstrukcji bramy wjazdowej i okalających grób wałów.

Od czterech lat wydaje Roczniki Muzealne „RYDWAN”, rozpowszechnia je nieodpłatnie, jako materiał źródłowy i dydaktyczny w procesie kształcenia na wielu kierunkach. Roczniki te charakteryzuje różnorodność tematyczna, od fascynującej wizji, ukazującej pożytki przyszłej rekonstrukcji grodziska w Owidzu do refleksji wokół zjazdów ludowych Pomorza Gdańskiego. Z uwagi na brak podobnych roczników muzealnych w całym kraju, nie do przecenienia są one dla osób zainteresowanych współczesnymi poglądami na temat historii i szeroko pojętej kultury Kociewia. W 2009 r. rocznik muzealny zawiera m.in. teksty poświęcone: 70 rocznicy wybuchu II wojny światowej, Kociewskiemu Parkowi Krajobrazowemu, architekturze starogardzkiej przestrzeni, archiwaliom kociewskim.

Miejska Biblioteka Publiczna

W 2009 roku do dyspozycji czytelników była Biblioteka Główna oraz 3 filie**.** Ogółem w MBP znajdowało się ok. 105.000 książek, z czego czytelnia posiadała ponad ok. 13.500 woluminów, natomiast wypożyczalnia 29.483 woluminów. Bogaty księgozbiór był systematycznie uzupełniany. MBP pozyskała środki finansowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych 11.379 zł.

W 2009 roku łączna kwota środków wydanych na kulturę wyniosła 3.067.774,09 zł, co stanowiło 2,28% planowanych wydatków przewidzianych w budżecie miasta na 2009 rok.

Działalność placówek kulturalnych uzupełniają imprezy masowe, głównie plenerowe, niejednokrotnie współfinansowane z budżetu miasta. Miasto wspiera aktywność rozmaitych podmiotów zajmujących się działalnością kulturalną i artystyczną.

Aby budować partnerstwo oraz wypracować roczny model lokalnej współpracy pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi Rada Miasta każdego roku podejmuje uchwałę - Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W praktycznym działaniu Program jest podstawowym kryterium oceny wniosków podmiotów ubiegających się o dotacje z budżetu Gminy Miejskiej pod kątem ich zbieżności z celami i zadaniami gminy.

Wśród organizacji pozarządowych i stowarzyszeń realizujących zadania miasta z zakresu kultury znalazły się:

- Towarzystwo Miłośników Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim,
- Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Jazzowej w Starogardzie Gdańskim,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział w Starogardzie Gdańskim,
- Stowarzyszenie Działań Teatralnych w Starogardzie Gdańskim,
- Kociewskie Stowarzyszenie Edukacji i Kultury „Ognisko” w Starogardzie Gdańskim.

Oferta artystyczna działających na terenie Stargardu Gdańskiego instytucji, organizacji i stowarzyszeń kulturalnych zaspakaja różnorodne gusta odbiorców.
W 2009 r. Gmina Miejska była partnerem koncertów z cyklu „Muzyka – Architektura – Historia Starogardu”, których głównym pomysłodawcą i organizatorem było Towarzystwo Miłośników Ziemi Kociewskiej. W ramach cyklu odbyły się trzy koncerty:

- Polskiej Filharmonii Kameralnej pod dyrekcją Wojciecha Rajskiego – 19.04.2009 r.,
- Sandberger Musikanten – bawarska orkiestra dęta – 23.08.2009 r.,
- Marzenie o wolności w 70 rocznicę wybuchu II wojny światowej – 12.10.2009 r.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXVIII/294/2001 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 14 lutego 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury oraz wysokości tych stypendiów zmienionej Uchwałą Nr XXXI/337/2001 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 20 czerwca 2001 r., Gmina Miejska ma możliwość przyznawania stypendium kulturalnego. W 2009 r. pula na stypendia wynosiła 15.000 zł.
Stypendystami Starogardu w 2009 r. byli:

1) Ireneusz i Radosław Ciecholewscy na prowadzenie Teatru Kuźnia Bracka,

2) Zbigniew Domachowski na realizację programu edukacyjnego „Mała Akademia Jazzu" adresowanego do uczniów starogardzkich gimnazjów,

3) Igor Wilczyński na uczestnictwo w turniejach tańca towarzyskiego,

4) Sara Ronkowska na uczestnictwo w turniejach tańca towarzyskiego.

W 2009 r. organizowane były następujące uroczystości patriotyczno-religijne:

Lp.	Data	Nazwa	Miejsce	Organizator
1.	29 stycznia	89 rocznica powrotu Starogardu do Macierzy	Pomnik Niepodległości, ul. Paderewskiego	Urząd Miasta Starogard Gdański
2.	13 kwietnia	69 rocznica zbrodni katyńskiej	Mogiła starogardzian – ofiar II wojny światowej, cmentarz przy ul. 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich	Urząd Miasta Starogard Gdański
3.	23 kwietnia	Dzień Św. Wojciecha – patrona miasta	Pomnik przy ul. Pomorskiej	1. Parafia p.w. św. Wojciecha w Starogardzie Gdańskim 2. Urząd Miasta Starogard Gdański
4.	3 maja	218 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Pomnik Niepodległości, ul. Paderewskiego	Urząd Miasta Starogard Gdański
5.	8 maja	64 rocznica zakończenia II wojny światowej	Pomnik Walki i Męczeństwa lat 1939 – 1945, ul. 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich	Urząd Miasta Starogard Gdański
6.	15 sierpnia	Święto Wniebowzięcia NMP z okazji Święta Wojska Polskiego w 89 rocznicę Cudu nad Wisłą	Kościół p.w. św. Wojciecha	1. Urząd Miasta Starogard Gdański 2. Parafia p.w. św. Wojciecha w Starogardzie Gdańskim 3. Wojskowa Komenda Uzupełnień w Starogardzie Gdańskim
7.	1 września	70 rocznica wybuchu II wojny światowej	Pomnik Poległych i Pomordowanych Harcerzy Hufca, ul. Mickiewicza	1. Urząd Miasta Starogard Gdański 2. Związek Harcerstwa Polskiego w Starogardzie Gdańskim
8.	17 września	70 rocznica agresji wojsk sowieckich na Polskę	Mogiła starogardzian – ofiar II wojny światowej, cmentarz przy ul. 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich	Urząd Miasta Starogard Gdański
9.	27 września	70 rocznica mordu w Lesie Szpęgawskim	Las Szpęgawski	Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim, Starostwo Powiatowe w Tczewie, Urząd Miasta Starogard Gdański, Urząd Miasta Tczew, Urząd Gminy Starogard Gdański, Parafia p.w. św. Wojciecha
10.	11 listopada	91 rocznica Odzyskania przez Polskę Niepodległości	Pomnik Niepodległości, ul. Paderewskiego	Urząd Miasta Starogard Gdański
11.	24 grudnia	211 rocznica urodzin Adama Mickiewicza	pomnik przy Al. Wojska Polskiego	Urząd Miasta Starogard Gdański

Zadania z zakresu kultury objęte dofinansowaniem z budżetu miasta w 2009 r. (dotacje):

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Dotacja przyznana w 2009 r.
1.	Stowarzyszenie Działań Teatralnych	Przygotowanie, realizacja i prezentacja programu poetycko-muzycznego pt. „Zabawa w teatr, sceniczny prezent na dzień dziecka”	2.000 zł
2.		Przygotowanie, realizacja i prezentacja programu poetycko-muzycznego pt. „Nigdy się nie poddawaj”	2.000 zł
3.		Przygotowanie, realizacja i prezentacja programu poetycko-muzycznego pt. „Odmiany patriotyzmu”	2.000 zł
4.		Przygotowanie, realizacja i prezentacja programu poetycko-muzycznego pt. „Super gala”	2.000 zł
5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Prowadzenie instruktażu muzycznego Zespołu Wokalno-Chóralnego Kociewiacy	900 zł
6.	Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Jazzowej „Jazz Fan Club”	Wartości duchowe w polskiej piosence – Koncert Patrycji Kosiarkiewicz	7.000 zł
7.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Kociewskiej	Zachowanie i upowszechnianie kultury kociewskiej	5.500 zł
8.	Kociewskie Stowarzyszenie Edukacji i Kultury „Ognisko”	XVII Kociewski Konkurs Plastyczny na Najciekawszą Szopkę Bożonarodzeniową	3.000 zł
		Razem	24.400 zł

Ponadto w 2009 r. sfinansowano koszty:

- zakupu nagród, pokrycia kosztów przejazdu, poczęstunku na konkursy, przeglądy, turnieje, koncerty,
- spotkań związków kombatanckich,
- organizacji przez Państwową Szkołę Muzyczną XXIII Starogardzkich Spotkań Kameralnych oraz obchodów 35-lecia szkoły,
- akredytacji i przejazdu Stowarzyszenia Działań Teatralnych na ogólnopolskie konkursy recytatorskie,
- zakupu upominku z okazji 10-lecia istnienia Zespołu Familia HP.

C. Kultura fizyczna i rekreacja

W 2009 roku łączna kwota środków wydanych na kulturę fizyczną i sport wyniosła 4.437.394 zł, co stanowiło 4% planowanych wydatków przewidzianych w budżecie miasta na 2009 rok.

W celu kształcenia młodzieży o szczególnych uzdolnieniach sportowych oraz odpowiednich warunkach zdrowotnych, w Starogardzie Gdańskim w 2009 r. funkcjonowały klasy sportowe. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 prowadziła 9 klas sportowych o profilu: koszykówka (3 klasy), pływanie (3 klasy), piłka nożna (3 klasy). Publiczne Gimnazjum Nr 2 prowadziło 3 klasy sportowe o profilu koszykówka. Publiczne Gimnazjum Nr 3 prowadziło 3 klasy sportowe o profilu pływanie.

W sferze kultury fizycznej działa wiele stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu sportu i rekreacji dzieci i młodzieży. Na terenie miasta w 2009 roku zarejestrowanych było 5 uczniowskich klubów sportowych. Gmina Miejska współpracowała z 15 klubami sportowymi, działającymi na terenie Starogardu Gdańskiego:

1) Klub Sportowy „Agro-Kociewie”,
2) Klub Sportowy „Beniaminek 03”,
3) Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka” przy PSP 1,
4) Uczniowski Klub Sportowy „Libero” przy PSP 4,
5) Uczniowski Klub Sportowy „Kociewie”,
6) Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka” przy ZSP,
7) Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” przy PG 2,
8) Starogardzki Klub Sportowy,
9) Pomorskie Centrum Dalekowschodnich Sztuk i Sportów Walki,
10) Starogardzkiego Klubu Sportowego „Klub Piłkarski” Szkółka Piłkarska/”Klub Piłkarski Starogard” (zmiana zarządu Klubu spowodowała rozwiązanie „starego” i założenie nowego Klubu)
11) Starogardzki Ośrodek Jeździecki,
12) Klub Jeździecki „Stado Ogierów”,
13) Stowarzyszenie Sportowe Sekcji Akrobatyki Sportowej „Poziomka”,
14) Kociewski Parafialny Klub Sportowy „Cor Cordium”,
15) Klub Karate Tradycyjnego.

W starogardzkich klubach trenuje się: piłkę nożną, siatkówkę, piłkę ręczną, koszykówkę, boks, kick- boxing, pływanie, lekkoatletykę, akrobatykę sportową, jeździectwo, sztuki walki, zapasy, tenis stołowy, tenis ziemny i szachy.

Liczba zawodników w poszczególnych klubach w 2009 roku

Klub Sportowy	Liczba zawodników mieszkających w Starogardzie Gd.
Klub Sportowy „Agro-Kociewie”	203
Klub Sportowy „Beniaminek 03”	126
Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka”	135
Uczniowski Klub Sportowy „Libero”	82
Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka”	13
Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka”	30
Uczniowski Klub Sportowy „Kociewie”	40
Starogardzki Klub Sportowy	324
Pomorskie Centrum Dalekowschodnich Sztuk i Sportów Walki	60
Starogardzki Klub Sportowy „Klub Piłkarski”/Klub Piłkarski „Starogard”	221
Starogardzki Ośrodek Jeździecki	36
Klub Jeździecki „Stado Ogierów”	30
Stowarzyszenie Sportowe Sekcji Akrobatyki Sportowej „Poziomka”	40
Kociewski Parafialny Klub Sportowy „Cor Cordium”	80
Klub Karate Tradycyjnego	30
Razem	**1450**

Baza sportowo- rekreacyjna

Miejsca aktywizacji sportowej w obiektach jednostek oświatowych, których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Starogard Gdański

Miejsca aktywizacji sportowej	Powierzchnia w m^2	Władający obiektem
Hala sportowa	720	PSP 1
Pływalnia	312,5	PSP 1
Korty tenisowe		PSP 1
Sala gimnastyczna	198	PSP 3
Sala gimnastyczna	162	PSP 4
Sala gimnastyczna	288	ZSP
Sala gimnastyczna	180	PG 1
Sale gimnastyczne	400 + 135	PG 2
Sale gimnastyczne	205 + 464	PG 3
Boisko „Orlik”	1860 (piłka nożna) + 450 koszykówka	ZSP
Boisko „Orlik”	1860 (piłka nożna) + 613,11 (koszykówka)	PG 2

Współpraca szkół ze stowarzyszeniami kultury fizycznej realizowana jest poprzez nieodpłatne udostępnianie bazy sportowej szkół:

- do godz. 17.00 – na realizację zajęć kultury fizycznej dzieci i młodzieży danej szkoły,
- w godz. 17.00-20.00 dla stowarzyszeń kultury fizycznej na realizację zadań Gminy Miejskiej w zakresie sportu dzieci i młodzieży.

Starogardzkie kluby sportowe prowadzą swoją działalność również w oparciu o obiekty udostępniane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji (należące do Gminy Miejskiej), obiekt sportowy Klubu Sportowego „Agro-Kociewie" przy ul. Hallera, obiekty starogardzkich szkół ponadgimnazjalnych (Zespołu Szkół Ekonomicznych, Zespołu Szkół Ogólnokształcących i II Liceum Ogólnokształcącego), obiekty prywatne (Starogardzki Ośrodek Jeździecki korzysta z hipodromu przy ul. Skarszewskiej 7), Klub Jeździecki „Stado Ogierów" korzysta zaś z obiektów Państwowego Stada Ogierów.

Ośrodek Sportu i Rekreacji dysponuje następującą bazą sportową:

a) hala sportowa o wymiarach 38 x 54 m,
b) Boisko główne z bieżnią o wymiarach 102 x 66 m,
c) Boisko treningowe do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 48 x 90 m,
d) Boiska wielofunkcyjne o wymiarach 35 x 63 m z olinowaniem do piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego o nawierzchni akrylowej,
e) Rampa o powierzchni 8m²,
f) Lodowisko sezonowe o wymiarach 16,5 x 30 m,
g) 2 korty do gry w tenisa ziemnego o nawierzchni z mączki ceglanej o wymiarach 36 x 36 m,
h) Sztuczne ścianki wspinaczkowe:
    - wysoka - wysokość 13 m, powierzchnia ok. 190 m^2,
    - niska - wysokość 8,5 m, powierzchnia ok. 62 m^2,
    - kamień boulderingowy - wysokość 1,2-3,1 m, powierzchnia ok. 35 m^2.

Rekreacja

Naturalne obszary wypoczynkowe, szlaki turystyczne oraz ścieżki rowerowe:

1) długość miejskich ścieżek rowerowych wynosi około 11,225 km;
2) przez Starogard Gdański przebiegają 2 szlaki turystyczne:
   a) Szlak Kociewski o łącznej długości 78,7 km. Szlak oznaczony kolorem żółtym prowadzi przez malownicze zakątki Kociewia. Szlak ten jest dobrze oznakowany w terenie i doskonale nadaje się zarówno dla turystów pieszych jak i rowerzystów.
   b) szlak Jezior Kociewskich – oznaczony kolorem czerwonym, o łącznej długości 36,2 km przebiega przez północno-zachodnią część Pojezierza Starogardzkiego, na trasie tego odcinka znajduje się większość najbardziej znanych jezior tu występujących.

W granicach Miasta łącznie pozostaje 12 km obu tych szlaków.

Tereny te jak i szlaki wodne z powodzeniem wykorzystują organizacje pozarządowe: Centrum Aktywnego Wypoczynku, Lokalna Organizacja Turystyczna Kociewie, ZHP czy też Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Przez Starogard Gdański przebiega również szlak tzw. Pierścień Kociewski – trasa samochodowa o długości 211 km, która prowadzi przez najpiękniejsze rejony i miejscowości Kociewia.

W Starogardzie Gdańskim istnieje trasa turystyczna "Korona i Krzyż" w ramach której ustawionych jest 13 tablic informacyjnych o obiektach na terenie starego miasta: Pałacu Wiechertów z młynami, bibliotece, budynku Sądu, dawnych koszarach pruskich, Bożnicy, budynku Starostwa Powiatowego, Moście Chojnickim, średniowiecznym mieście, Baszcie Gdańskiej, Farze św. Mateusza, Starogardzkim Rynku i murach obronnych.

Ponadto wzdłuż rzeki Wierzycy na tyłach parku miejskiego usytuowana jest ścieżka ekologiczna. Ścieżka o długości ok. 700 m powstała w 2003 roku. Zyskała nową, dodatkową funkcję ścieżki zdrowia dzięki Polpharmie, która zakupiła 6 urządzeń sportowych i zainstalowała na trasie wraz z tablicami informacyjnymi zawierającymi instrukcje do ćwiczeń.

Stowarzyszeniem, które wzbogaca ofertę spędzania wolnego czasu jest Lokalna Organizacja Turystyczna KOCIEWIE. W 2009 roku w ramach grantu otrzymanego z Gminy Miejskiej organizacja zrealizowała zadanie „Turystyka mnie dotyka – cykl imprez turystyki kwalifikowanej dla mieszkańców Starogardu Gdańskiego". Zadanie polegało głównie na

przeprowadzeniu 5 rajdów rowerowych oraz 3 imprez kajakowych. Bezpośrednio z oferty skorzystało ponad 200 osób.

Oferta rekreacyjna Ośrodka Sportu i Rekreacji obejmuje:

1) amatorskie ligi:
   - Amatorską Ligę Piłki Nożnej, (ok. 600 osób),
   - Halową Ligę Piłki Nożnej, (ok. 330 osób),
   - Siatkówka plażowa, (ok. 90 osób),
   - Domena OSiR Open - tenis ziemny, (40 osób),
2) biegi masowe, w których bierze udział ok. 3.500 osób:
   a) Szpęgawski,
   b) Kociewski,
3) rajdy rowerowe – udział w nich bierze ok. 150 osób,
4) imprezy rekreacyjne dla dzieci i młodzieży we współpracy z przedszkolami i szkołami,
5) Nieobozową Akcję Letnią i Nieobozową Akcję Zima,
6) imprezy rekreacyjne na zlecenia różnych organizatorów (zakładów pracy).

Inne zajęcia rekreacyjne:

- strzelectwo sportowe skupione w Klubie Strzeleckim „TARCZA" LOK i w Kurkowym Bractwie Strzeleckim,
- bilard: Klub Bilardowy „Kmicic" (ul. Dmowskiego 8), PIK (ul. Kościuszki 34H),
- spływy kajakowe (organizowane np. na Wierzycy, Wdzie itd.),
- fintess (np. Fitness Club „Puma", Fitness Studio Klub Odnowy Biologicznej (ul. Orlińskiego 4), Fitness Renata (ul. Zblewska 18), Wróbel Fitness Centrum (ul. Hallera 19), Kineza - usługi rekreacyjno zdrowotne (ul. Płk. Dąbka 60) – w ofercie znaleźć można step,dance, fitball, pilates, yogę,
- kręgle - Centrum Bowling Club (ul. Hallera 19),
- pływanie w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1,
- jazda konna na starogardzkich hipodromach – Starogardzki Ośrodek Jeździecki (ul. Skarszewska 7), Ośrodku Rekreacji Konnej „Hubertus" (Rokocin), „Stado Ogierów" (ul. Mickiewicza 14),
- siłownia - (ul. Hallera 19), siłownie przyszkolne,

- tenis ziemny - korty tenisowe przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1, Ośrodku Sportu i Rekreacji, prywatne.

Gmina Miejska w 2009 r. dofinansowywała zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży:

- Stowarzyszenie Wspomagające Osoby ze Środowisk Dysfunkcyjnych „Można Inaczej", „Zostań moim przyjacielem – nieobozowe lato 2009" siedziba stowarzyszenia, koszt dofinansowania 3.100 zł;
- Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec w Starogardzie Gdańskim „Lato nad Jeziorakiem – Harcerska Akcja Letnia" - Siemiany, koszt dofinansowania 9.500 zł, „Skąd nasz ród – Program Edukacyjny Skaut"- stanica harcerska w Starogardzie Gd., koszt dofinansowania – 19.450 zł;
- Ochotnicza Straż Pożarna „Szkolenie członków młodzieżowej drużyny pożarniczej z terenu Miasta Starogardu Gdańskiego w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej"- Skrzynia, koszt dofinansowania 7.000 zł;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kociewie" - Nieobozowa Akcja Letnia 2009, koszt dofinansowania 11.000 zł;
- Kociewskie Stowarzyszenie Edukacji i Kultury „Ognisko" - Letnia Szkoła Jezyka Angielskiego, siedziba stowarzyszenia – koszt dofinansowania 7.550 zł.

Wypoczynek organizowały też Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Starogardzkie Centrum Kultury.

Zadania sportowe i rekreacyjne organizowane przez inne podmioty w 2009 r.

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Zadanie	Kwota dotacji/ dofinansowania z budżetu miasta
1	Starogardzki Ośrodek Jeździecki	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie jeździectwa	14 000 zł
	Klub Sportowy "Beniaminek 03"		4 000 zł
2	Klub Sportowy "Beniaminek 03"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej	14 000 zł
	Starogardzki Klub Sportowy „Klub Piłkarski"/ Klub Piłkarski „Starogard"		131 500 zł
3	Klub Karate Tradycyjnego	Szkolenie w zakresie sztuk walki	4 000 zł
	Pomorskie Centrum Dalekowschodnich Sztuk i Sportów Walki		17 000 zł
4	Klub Sportowy "Agro-Kociewie"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie akrobatyki sportowej	16 000 zł
5	Klub Sportowy "Beniaminek 03"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie kick-boxingu	24 000 zł

6		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie tenisa ziemnego	8 000 zł
7	Uczniowski Klub Sportowy "Libero"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki siatkowej	28 000 zł
8	Klub Sportowy "Agro-Kociewie"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie boksu	11 000 zł
9		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie LA	14 000 zł
10		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie szachów	3 500 zł
11		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki ręcznej	21 500 zł
12		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie zapasów	13 500 zł
13		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie tenisa stołowego	20 000 zł
14	Uczniowski Klub Sportowy "Ósemka"	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie pływania	42 000 zł
15	Kociewski Parafialny Klub Sportowy "Cor Cordium"	Organizacja zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży - mieszkańców Starogardu Gdańskiego	9 998 zł
16	Klub Sportowy „Agro-Kociewie”	XIV Turniej im. Andrzeja Grubby w Tenisie Stołowym - V Memoriał	2 000 zł
17	Starogardzki Klub Sportowy	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie koszykówki	65 000 zł
18		Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie siatkówki	30 000 zł
19	Kociewski Parafialny Klub Sportowy "Cor Cordium"	IV Mistrzostwa Starogardu Gdańskiego w MTB Kolarstwie Górskim	4 000 zł
20	Klub Sportowy „Agro–Kociewie”	Zawody sportowe o Puchar Prezydenta Miasta Starogardu Gdańskiego w akrobatyce sportowej	3 000 zł
21	Kociewski Parafialny Klub Sportowy „Cor Cordium”	V Mistrzostwa Starogardu Gdańskiego w MTB Kolarstwie Górskim	4 000 zł.

W marcu 2009 r. odbyła się Gala Sportu podczas której Prezydent Miasta uhonorował 5 najlepszych sportowców, 3 trenerów i 25 utalentowanych młodych adeptów różnych dyscyplin sportu, którzy w 2008 roku osiągnęli najwyższe sukcesy. Łącznie na organizacje tego zadania przeznaczona została kota 30.000 zł.

D. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Starogard Gdański funkcjonuje 14 placówek, które zawarły umowy na 2009 r. z Pomorskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia:

Publiczne zakłady opieki zdrowotnej:

1) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska ul. Hallera 21, dla którego organem założycielskim jest Gmina Miejska Starogard Gdański,
2) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia Leczenia Uzależnień ul. Chopina 9, dla którego organem założycielskim jest Gmina Miejska Starogard Gdański,
3) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Starogardzkie Centrum Rehabilitacji ul. Hallera 21/1, dla którego organem założycielskim jest Gmina Miejska Starogard Gdański,
4) Specjalistyczny Szpital św. Jana w Likwidacji ul. Dr. Józefa Balewskiego 1, dla którego organem założycielskim Powiat Starogardzki,
5) Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. St. Kryzana ul. Skarszewska 7, dla którego organem założycielskim jest Samorząd Województwa Pomorskiego.

Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej:

1) "POLMED" S.A. os. Kopernika 21,
2) NZOZ „MEDYK” Sp. z o.o. ul. Juranda ze Spychowa 2,
3) "MEDPHARMA" Zakład Opieki Zdrowotnej S.A. Al. Jana Pawła II Nr 5,
4) Centrum Stomatologiczne G. Zygmańska-Pancerz, T. Chabowski, P. Pancerz-Chabowska S.C. ul. Bohaterów Monte Cassino 10,
5) Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Katarzyna Machalica-Putrym, ul. Pomorska 2A,
6) Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Katarzyna Schultz Al. Jana Pawła II Nr 35A,
7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "STAR-MED" Piotr Augustyniak ul. Juranda ze Spychowa 2B,
8) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "TK MEDICA" ul. Dr. Józefa Balewskiego 1,
9) NZOZ Przychodnia Stomatologiczna "STOMADENT" S.C. R. Wiśniewski, E. Wiśniewska-Górska ul. Andersa 43.

Zadania objęte dofinansowaniem z budżetu miasta w zakresie ochrony zdrowia w 2009 roku

Lp.	nazwa zadania	organizator	kwota dotacji w zł
1.	Prowadzenie rehabilitacji osób dorosłych z uszkodzonym słuchem	Polski Związek Głuchych Oddział Pomorski Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Osób Niesłyszących	2 925,00
2.	XII Zlot Osób Niesłyszących z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego		1 500,00
3.	Spotkanie kulturalno-integracyjne „Międzynarodowy Dzień Głuchych”		500,00
4.	Spotkanie kulturalno-integracyjne „Wigilia”		1 000,00
5.	Amazonka – kobieta wracająca do aktywnego życia w rodzinie i społeczeństwie dzięki systematycznej czynnej rehabilitacji fizycznej i psychicznej z zakresu profilaktyki nowotworowej raka piersi	Klub Kobiet „Amazonka” przy Starogardzkim Centrum Rehabilitacji	4 000,00
6.	„Hipoterapia jako metoda rewalidacji i sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnością sprzężoną”	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „PINOKIO”	3 841,07
		Razem	**13 766,07**

W 2009 roku na ochronę zdrowia w budżecie miasta zabezpieczono kwotę 874.399 zł, z czego wydano 786.188 zł na programy polityki zdrowotnej, zwalczanie narkomanii, przeciwdziałanie alkoholizmowi, dotacje dla organizacji pozarządowych i inne.

Medycyna szkolna:

1) zabezpieczona jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska w Starogardzie Gdańskim (zatrudnienie pielęgniarek),
2) realizowana jest w gabinetach medycyny szkolnej w godzinach 7:25 – 15:00 we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską,
3) wykonywana jest przez pielęgniarki środowiskowe realizujące opiekę pielęgnacyjną nad uczniami na terenie szkoły w zakresie: promocji zdrowia, profilaktyki chorób, świadczeń diagnostycznych, pielęgnacyjnych, pielęgnacyjno- leczniczych.

E. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Celem jej jest wspieranie w trudnych sytuacjach życiowych obywateli, którzy z przyczyn materialnych lub zdrowotnych nie są w stanie przezwyciężyć ich samodzielnie. Zadanie organizacji pomocy społecznej spoczywa na administracji rządowej i samorządowej.
W Gminie Miejskiej Starogard Gdański zadania własne i zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

W strukturze MOPS funkcjonują 3 ośrodki wsparcia dziennego, w których odbywały się zajęcia dla 80 osób zakwalifikowanych decyzją administracyjną, są to:

1) Ośrodek Adaptacyjny przy Al. Jana Pawła II Nr 6 dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo po ukończeniu nauki szkolnej. Ośrodek prowadzi działalność ukierunkowaną na możliwie maksymalną adaptację życiową przez:
   - ortoterapię i terapię zawodową,
   - zajęcia kulturalno-oświatowe indywidualne i grupowe,
   - specjalistyczną opiekę, w tym rehabilitację medyczną,
   - zajęcia sportowe i integrujące ze środowiskiem lokalnym,
   - treningi z zakresu samoobsługi (higieniczny, kulinarny, podstawowych czynności życia codziennego).

Głównym celem jest kształtowanie motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań oraz nawyków celowej aktywności.

2) Środowiskowy Dom Samopomocy przy Al. Jana Pawła II Nr 5 dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo, które ukończyły naukę szkolną lub były zwolnione z obowiązku edukacji. Podstawowym celem funkcjonowania ŚDS jest stworzenie systemu oparcia społecznego poprzez:
   - zaspokojenie potrzeb bytowych, edukacyjnych i społecznych podopiecznych,
   - reprezentowanie interesów osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
   - prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej rozumianej jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez uczestników poprawy jakości życia,

samodzielnego funkcjonowania oraz powstrzymania regresji, organizację całokształtu spraw związanych z życiem osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

3) Dom Dziennego Pobytu przy ul. Pelplińskiej 3.

Głównym celem jego działalności jest zapewnienie częściowej opieki oraz niesienie pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osobom samotnym, starszym, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, mającym złe warunki mieszkaniowe, żyjącym w konfliktach rodzinnych, którym brakuje kontaktu z innymi ludźmi.

Reasumując ośrodki wsparcia zapewniają uczestnikom zajęć opiekę podczas pobytu oraz możliwość indywidualnego rozwoju, którego kierunki opracowywane są dla każdej osoby indywidualnie w planie postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego.

Zadania realizowane przez MOPS:

- świadczenia rodzinne, które mają na celu wspieranie rodziny w realizowaniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej w oparciu o kryterium dochodowe,
- zaliczki alimentacyjne,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne,
- przyznawanie dodatków mieszkaniowych,
- zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania: dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Podczas przerwy w nauce między świętami i w okresie ferii zimowych rodzice i opiekunowie otrzymali zasiłki celowe na zakup żywności do przygotowania posiłku we własnym zakresie,
- w okresie jesienno-zimowym MOPS podejmuje działania dzięki którym bezdomni przetrwają zimę,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania,
- przyznanie jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka,
- realizacja prac społecznie użytecznych,
- udzielanie pomocy celowej na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

- udzielenie pomocy jednorazowej w formie zasiłku celowego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

W 2009 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej złożono 6.015 wniosków o przyznanie różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej. Liczba ta w porównaniu z 2008 r. zwiększyła się o 976 wniosków. Pomoc społeczna jest również świadczona z urzędu na podstawie art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzje o przyznaniu lub odmowie świadczenia pomocy społecznej wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu osoby ubiegającej się o pomoc i zebraniu dokumentów potwierdzających potrzebę objęcia pomocą społeczną.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej.

Z zakresu zadań zleconych udzielono wsparcia:

- 194 osobom wypłacono zasiłki stałe na kwotę 552.790 zł (średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 237,45 zł),
- 24 osobom z zaburzeniami psychicznymi świadczono specjalistyczne usługi opiekuńcze na łączną kwotę w wysokości 249.695 zł,

W ramach realizacji zadań własnych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim udzielił pomocy 2.871 osobom z 1.774 rodzin, a łącznie z członkami rodzin 4.562 osobom z tego:

- 969 osobom i rodzinom udzielono pomocy w formie zasiłków okresowych na kwotę 1.455.977 zł i liczbą świadczeń 5.356, średnia wysokość świadczenia wyniosła 271,88 zł,
- 1.514 osobom udzielono pomocy w formie zasiłków celowych na ogólną kwotę 970.558 zł; zasiłki celowe przyznawane były na: zakup opału, obuwia, odzieży, bielizny, żywności, leków, przejazdy na leczenie, wypoczynek letni dzieci, spotkania wigilijne, paczki świąteczne i remonty bieżące mieszkań podopiecznych; w tej grupie świadczeniobiorców były 373 osoby, którym przyznano specjalne zasiłki o łącznej wartości 129.568 zł. Świadczenia specjalne przyznaje się, gdy przekroczono kryterium dochodowe kwalifikujące do objęcia pomocą społeczną,
- 48 osobom zapewniono schronienie, w tym 3 samotnym matkom, każda z dwójką dzieci; kwota świadczeń zamknęła się w kwocie 106.925 zł,

- gorący posiłek obiadowy poza programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" zapewniono 29 osobom bezdomnym oraz osobom zamieszkałym samotnie i niezdolnym do samodzielnego przygotowania takiego posiłku,
- 2 osobom wypłacono zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego o łącznej wartości 7.554 zł,
- 6 osobom sprawiono pogrzeb o łącznej wartości 13.459 zł,
- w 35 środowiskach zostały świadczone usługi opiekuńcze dla chorych somatycznie i niepełnosprawnych,
- za 33 osoby MOPS poniósł odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, który wyniósł 485.977 zł.

Ogółem koszt realizacji zadań własnych z zakresu pomocy społecznej wyniósł w 2009 r. 3.285.094 zł, z tego 1.400.000 zł z dotacji celowej na zasiłki okresowe.

W 2009 r. MOPS realizował projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pod nazwą „ALPINIŚĆI – podniesienie motywacji do poprawy sytuacji życiowej osób bezrobotnych, klientów MOPS Starogard Gdański". Projekt zakładał udział 100 osób, w tym 50 kontraktów socjalnych i 50 osób w Programie Aktywności Lokalnej mającym na celu poprawę funkcjonowania rodziny. Ogółem w projekcie uczestniczyły 132 osoby, z których 19 zerwało współpracę a 113 zakończyło udział w projekcie. Projekt zawierał pięć zadań: aktywna integracja, praca socjalna, zasiłki i pomoc w naturze, zarządzanie projektem, monitoring i ewaluację oraz promocję projektu. Wszystkie zadania zostały zrealizowane. Świadczą o tym osiągnięte założone rezultaty zarówno twarde jak i miękkie.

W ramach projektu „Alpiniści" zawartych zostało 71 kontraktów socjalnych, z tego 61 zrealizowano i zakończono, a 10 zostało zerwanych z powodu zaniechania przez klientów uczestniczących w projekcie.

Łącznie pracownicy socjalni zawarli 189 kontraktów socjalnych. Efekty współpracy w kontrakcie socjalnym to m.in. zmiana myślenia o sytuacji swojej i własnej rodziny, zwiększenie aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia.

Każdego roku MOPS prowadzi działania koordynacji wspierania bezdomnych, w których uczestniczyli przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej i Zespołów Parafialnych „Caritas". Osobom bezdomnym MOPS oferował pomoc żywnościową w tym gorący posiłek, skierowanie do schroniska, pomoc finansową na opłacenie czynszu za wynajęte mieszkanie,

pomoc finansową na zakup leków, żywności, opału, obuwia, odzieży. W „Caritas" przy parafii Miłosierdzia Bożego w Starogardzie Gdańskim osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością otrzymały jeden gorący posiłek dziennie oraz suchy prowiant, poza tym ubiór stosowny do pory roku oraz zabiegi sanitarno-higieniczne.

Tradycyjnie przed Świętami Bożego Narodzenia odbyło się spotkanie wigilijne w restauracji „Sisi" dla 33 osób starych, chorych i niepełnosprawnych, które są samotne o łącznej wartości 4.632,20 zł. Natomiast 55 osobom nieuczestniczącym w spotkaniu z powodu złego stanu zdrowia pracownicy Ośrodka przekazali paczkę świąteczną wraz z życzeniami w miejscu zamieszkania. Łączna wartość tej pomocy wyniosła 4.356,42 zł. Ponadto dla 61 osób uczęszczających do ośrodków wsparcia zostało zorganizowane spotkanie opłatkowe, na którym każdemu uczestnikowi wręczono paczkę świąteczną.
Również przed Świętami Bożego Narodzenia 1.000 osób z 360 rodzin ubogich z terenu miasta otrzymało paczki świąteczne z żywnością o wartości nominalnej 50,43 zł każda paczka. Łączna kwota pomocy wyniosła 50.430,00 zł.

Całkowity budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2009 roku wyniósł 23.634.860 zł

Zadania objęte dofinansowaniem z budżetu miasta w pomocy społecznej w 2009 roku

Lp.	nazwa zadania	organizator	kwota dotacji w zł
1.	Starogardzkie Centrum Wolontariatu	Stowarzyszenie Wspomagające Osoby ze Środowisk Dysfunkcyjnych „Można Inaczej"	35 000,00
2.	„Starogardzki Wolontariat Niemedyczny „Nie jesteś sam" - Grupy Wsparcia dla osób chorych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin""		9 000,00
3.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych prowadzonych w świetlicach środowiskowych dla dzieci i młodzieży – w tym osób niepełnosprawnych	Zespół Caritas Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Starogardzie Gdańskim	11 350,68
		Razem	55 350,68

VII. Drogi i nieruchomości

A. Drogi

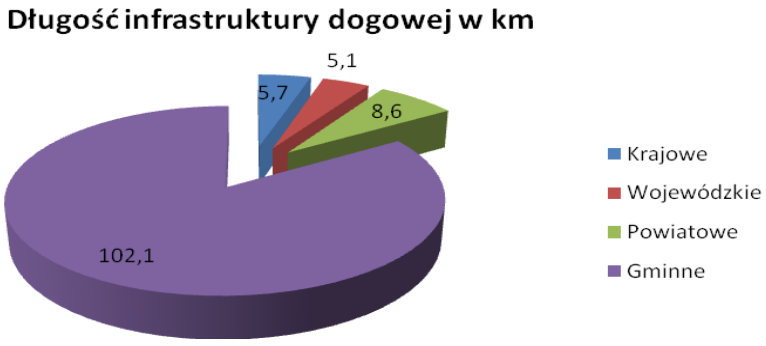
Na terenie Starogardu Gdańskiego jest 5,7 km dróg krajowych o powierzchni 39.900 m^2, 5,1 km dróg wojewódzkich o powierzchni 34.400 m^2, 8,6 km dróg powiatowych o łącznej powierzchni 50.500 m^2 oraz 102,1 km dróg gminnych o łącznej powierzchni 577,2 tys. m^2, z których 44,9 km nie posiada nawierzchni utwardzonej.

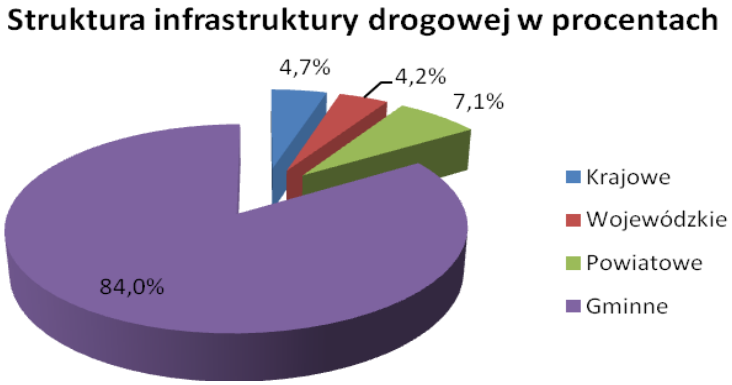
Starogard Gdański posiada dobrą sieć drogową, która czyni z tego miasta węzeł komunikacyjny, leżący na trasie drogi krajowej nr 22 oraz wojewódzkiej 222 Gdańsk – Chojnice, Gdynia – Toruń. Dodatkowo miasto połączone jest linią kolejową z Tczewem, Gdańskiem, Chojnicami i Gorzowem Wielkopolskim.

Struktura dróg na terenie miasta Starogard Gdański na dzień 31 XII 2009 r.

Podział dróg	Długość w km	Udział w %	Powierzchnia w tyś. m2	Dróg utwardzonych w %
Krajowe	5,7	4,7	39,9	100
Wojewódzkie	5,1	4,2	34,4	100
Powiatowe	8,6	7,1	50,5	100
Gminne	102,1	84,0	577,2	56
Łącznie	121,5	100	701,6	63

Źródło: Wydział Techniczno- Inwestycyjny, Urząd Miasta Starogard Gd.

B. Transport zbiorowy

W Starogardzie Gdańskim przedsiębiorstwem odpowiedzialnym za transport zbiorowy jest Miejski Zakład Komunikacji (MZK). Obecną formę prawną Miejski Zakład Komunikacji uzyskał z dniem 1 stycznia 1992 roku zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej nr XXII/156/91 z dnia 19 grudnia 1991 roku w sprawie przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego.
Zakład działa na podstawie Statutu zatwierdzonego decyzją Zarządu Miejskiego w Starogardzie Gdańskim dnia 21 listopada 2000 roku.

Przedmiot działalności

Przedmiotem działania Zakładu jest odpłatne świadczenie usług komunalnych dla ludności w zakresie zbiorowej komunikacji publicznej.
W szczególności przedmiotem działania zakładu jest :

- wykonywanie usług przewozowych,
- utrzymanie sprawności technicznej i użytkowej eksploatowanych pojazdów oraz obiektów i urządzeń technicznych i infrastruktury komunikacyjnej,
- naprawy i obsługi techniczne pojazdów,
- reklamy,
- regeneracje,
- inne związane z możliwościami technicznymi Zakładu.

Zakres świadczenia komunalnych usług komunikacyjnych obejmuje miasto Starogard Gdański oraz inne gminy na podstawie zawartych umów przez Prezydenta Miasta.

Status prawny

Zakład Budżetowy - jednostka finansów publicznych.

Struktura własności

Trwały zarząd na majątku gminy.

Ogólne określenie majątku będącego w dyspozycji zakładu:

- teren przy ulicy Tczewskiej 20,
- hala obsługowo- naprawcza z zapleczem administracyjno– socjalnym,
- stacja paliw,
- garaże,
- autobusy, pojazdy gospodarcze.

Obecnie MZK posiada 28 autobusów, które obsługują 9 linii miejskich. Do 2003 roku MZK obsługiwał łącznie 49 km tras komunikacyjnych w mieście. W 2004 r. nastąpiła redukcja linii i obecnie jest obsługiwane 41,32 km tras komunikacyjnych w mieście.

Podstawowe dane dotyczące zakresu działań komunikacji miejski

długość tras komunikacyjnych	41,32 km
długość linii	82,64 km
ilość linii	9
średnia ilość wozów w ruchu	23 szt.
ilość taboru: - autobusy standardowe niskopodłogowe - midibusy niskopodłogowe - midibusy wysokopodłogowe	 4 szt. 18 szt. 8 szt.
ilość przewiezionych pasażerów średniomiesięcznie	383765
ilość wykonanych wozokilometrów ogółem za 2009 roku	1.649.671
koszt obsługi komunikacji miejskiej w 2009 roku	7.384.012

Źródło : Miejski Zakład Komunikacji w Starogardzie Gdańskim

Trasy linii komunikacji miejskiej w Starogardzie Gdańskim

Nr linii	Przebieg trasy
7	**PRZEDMIEŚCIE - NOWA WIEŚ RZECZNA**
12	**DWORZEC PKP - OSIEDLE PRZYLESIE** (wybrane kursy: **KOTEŻE**)
14	**DWORZEC PKP - HERMANOWO** (wybrane kursy przez Z. ENERGIETYCZNY)
15	**DWORZEC PKP - NOWA WIEŚ RZECZNA**
16	**DROGA NOWOWEJSKA - BOHATERÓW MONTE CASSINO**
17	**STADNINA - BOHATERÓW MONTE CASSINO** (wybrane kursy przez Z. ENERGIETYCZNY)
19	**SZKOŁA NR 1** - Skarszewska (wybrane kursy jako 19C: Cmentarz Łapiszewo) - Bpa Dominika – **ŻABNO**
25	**DWORZEC PKP** (wybrane kursy: **STADNINA** - Mickiewicza - Traugutta - Kolejowa) - **NOWA WIEŚ RZECZNA**; (linia zastępuje linie 7, 15 i 17)
27	**DWORZEC PKP - BOHATERÓW MONTE CASSINO** (linia funkcjonuje tylko w dni nauki szkolnej)
	LINIE SEZONOWE - PŁACZEWO
	LINIE SPECJALNE - CMENTARZE

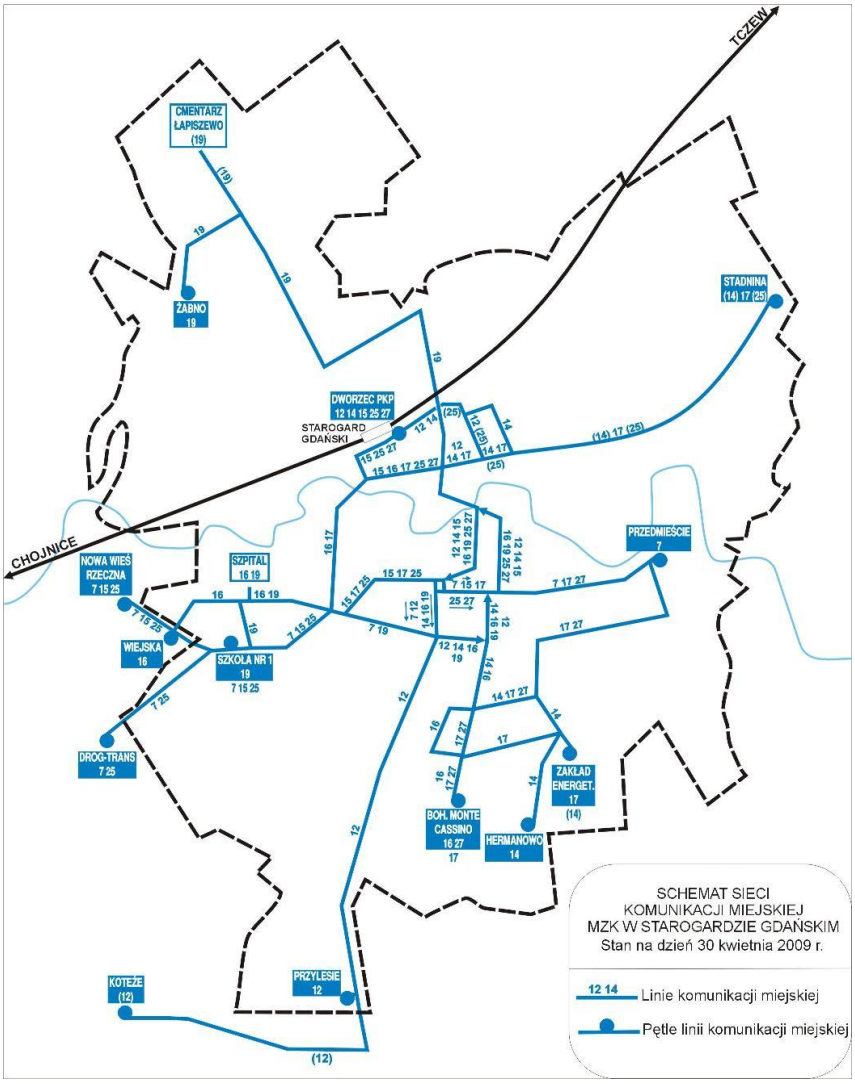
Źródło : Miejski Zakład Komunikacji w Starogardzie Gdańskim

Częstotliwość kursowania pojazdów na poszczególnych liniach starogardzkiej komunikacji miejskiej

Linia	Dzień powszedni		Sobota	Niedziela
	Godziny szczytów przewozowych [min]	Godziny pozaszczytowe [min]	[min]	[min]
7	60	-	-	-
12	12	15/20/30	30/20	20
14	12	15/20/30	30/20	20
15	60	-	-	-
16	12	15/20/30	30/20	20
17	60	60	60	60
19	12	15/20/30	30/20	20
25	-	60	60/120	60
27	60	-	-	-

Źródło: *Miejski Zakład Komunikacji w Starogardzie Gdańskim.*

Schemat sieci komunikacji miejskiej MZK w Starogardzie

Źródło: *Zintegrowany Plan Rozwoju Transportu Publicznego w Starogardzie Gdańskim na lata 2009- 2016*

C. Mieszkalnictwo

Według danych Urzędu Statystycznego, opracowanych na podstawie Spisu Powszechnego z maja 2002 r. w mieście Starogard Gdański było 14.800 mieszkań o łącznej ilości 50.660 izb i powierzchni ok. 930 tys. m^2. Średnio każde z mieszkań miało 62,9m^2 pow. użytkowej. Jedno mieszkanie zamieszkane było średnio przez 3,37 osób. Zaś na jedną osobę przypadało średnio 16,70m^2 powierzchni mieszkalnej.

W 2009 roku oddano do użytku 192 nowe mieszkania o powierzchni 15 587 m^2, o łącznej liczbie 772 izb.

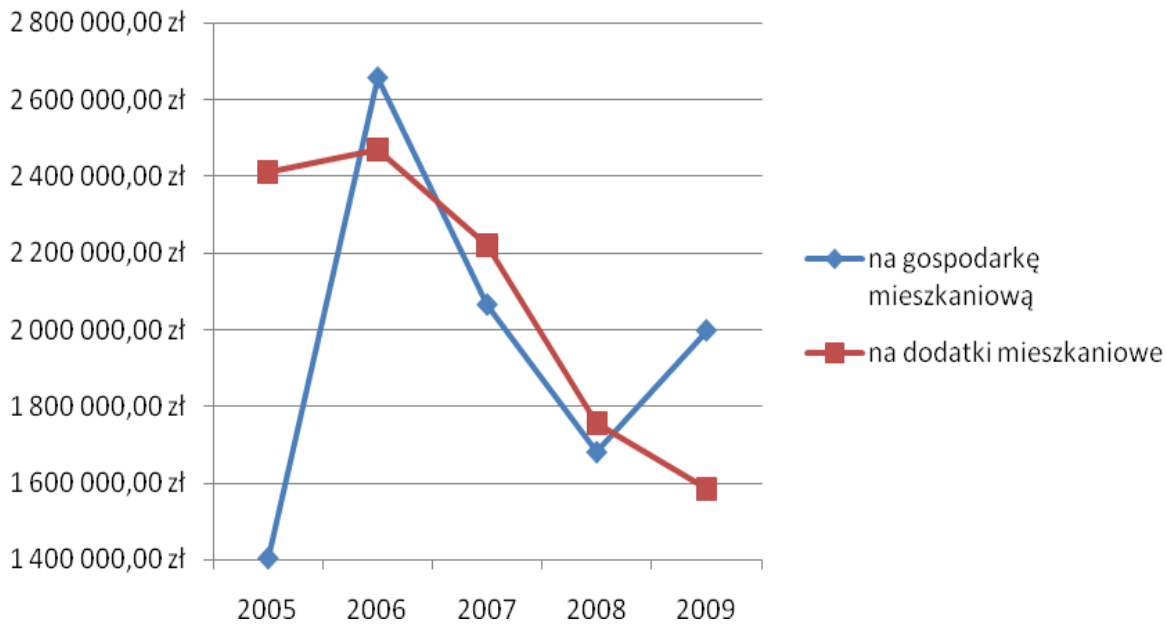
	J. m.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
MIESZKANIA w Starogardzie Gd. oddane do użytkowania										
Ogółem										
mieszkania	miesz.	55	141	254	100	84	101	77	86	192
izby	Izba	251	572	1 221	465	417	487	412	401	772
powierzchnia użytkowa	m2	6 081	12 244	29 259	9 491	10 376	11 689	11 489	11 083	15 587
Spółdzielcze										
mieszkania	miesz.	0	0	1	0	0	0	0	0	0
izby	Izba	0	0	2	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	0	10	0	0	0	0	0	0
Zakładowe										
mieszkania	miesz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
izby	Izba	0	0	0	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komunalne										
mieszkania	miesz.	0	24	0	0	0	0	0	0	0
izby	Izba	0	70	0	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	1 167	0	0	0	0	0	0	0
społeczne czynszowe										
mieszkania	miesz.	0	0	0	32	0	0	0	0	0
izby	Izba	0	0	0	112	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	0	0	1 785	0	0	0	0	0
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem										
mieszkania	miesz.	0	24	0	0	0	20	0	0	0
izby	Izba	0	73	0	0	0	80	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	1 225	0	0	0	1 266	0	0	0
Indywidualne										
mieszkania	miesz.	55	93	253	68	84	81	77	82	192
izby	Izba	251	429	1 219	353	417	407	412	401	772
powierzchnia użytkowa	m2	6 081	9 852	29 249	7 706	10 376	10 423	11 489	11 083	15 587

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zasoby mieszkaniowe - mienie komunalne									
Forma władania	W ilu obrębach	Ilość działek	Pow. gruntów w (ha)	Ilość budynków	liczba mieszkań	Pow. użytkowa mieszkań (w m2)	Wartość księgowa budynków (w zł)	Ilość lokali użyt.	Pow. użytkowa (w m2)
Zasoby mieszkaniowe a + b + c + d	17	317	29,59	220	3021	130199	44565674	35	2914
a) gminy,				83	553	23966	10288831	-	-
b) wspólnot mieszkaniowych:				115	2268	97060	33578344	28	2300
- os. fizycznych,				8	1497	66251	23995580	3	319
- gminy				-	771	30809	9582764	25	1981
c) przymusowa administracja				9	56	2150	60842	3	69
d) nieuregulowany stan prawny				5	19	968	223585	3	308

Źródło: Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, Urząd Miasta Starogard Gdański

Wydatki budżetu miasta na gospodarkę mieszkaniową					
	2005	2006	2007	2008	2009
ogółem	93 713 286,00 zł	106 777 585,00 zł	104 254 630,00 zł	118 852 637,83 zł	127 598 105,54 zł
na gospodarkę mieszkaniową	1 405 277,00 zł	2 656 480,00 zł	2 065 480,00 zł	1 681 330,00 zł	1 998 397,86 zł
procent ogółu wydatków	1,50%	2,49%	1,98%	1,41%	1,57%
na dodatki mieszkaniowe	2 410 955,00 zł	2 468 484,00 zł	2 218 823,00 zł	1 754 858,00 zł	1 583 837,28 zł
procent ogółu wydatków	2,57%	2,31%	2,13%	1,48%	1,24%

D. Struktura gruntów na terenie miasta

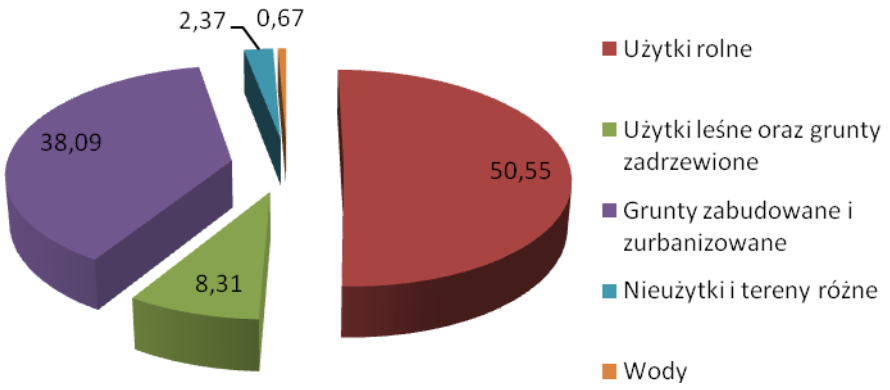
Obszar miasta wg ewidencji gruntów wynosi 2.528 ha, w tym użytki rolne stanowią 50,55 % całkowitej powierzchni miasta. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują wspólnie 38,09 % i w okresie ostatnich lat zwiększa się ich udział kosztem gruntów rolnych.

Rodzaje gruntów na terenie miasta Starogard Gdański

Rodzaje gruntów			Powierzchnia (ha)			Struktura w %		
			2007	2008	2009	2007	2008	2009
Użytki rolne			**1.311**	**1.291**	**1.278**	**51,87**	**51,07**	**50,55**
w tym	Grunty orne		10.020	1.004	997	40,19	39,71	39,44
	Sady		25	25	24	1,07	0,99	0,95
	Łąki trwałe		95	95	95	3,76	3,76	3,76
	Pastwiska trwałe		74	74	74	2,96	2,93	2,93
	Grunty rolne - zabudowane		92	87	82	4,03	3,44	3,24
	Rowy		5	6	6	0,28	0,24	0,24
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione			**222**	**209**	**210**	**8,78**	**8,27**	**8,31**
w tym	Lasy i grunty leśne		199	202	202	7,64	7,99	7,99
	Grunty zadrzewione i zakrzewione		23	7	8	0,95	0,28	0,32
Grunty zabudowane i zurbanizowane			**916**	**951**	**963**	**36,23**	**37,62**	**38,09**
w tym	Tereny mieszkaniowe		331	331	334	12,66	13,09	13,21
	Tereny przemysłowe		101	106	104	3,96	4,19	4,11
	Inne tereny zabudowane		114	135	145	4,55	5,34	5,73
	Zurbanizowane tereny niezabudowane		68	74	72	2,85	2,93	2,85
	Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe		40	40	41	1,66	1,58	1,62
	Tereny komunikacyjne		262	265	266	10,40	10,49	**10,25**
	w tym	Drogi	208	212	213	8,26	8,39	8,42
		Koleje i inne	54	53	53	2,14	2,10	2,10
Nieużytki i tereny różne			**62**	**60**	**60**	**2,45**	**2,37**	**2,37**
Wody			**17**	**17**	**17**	**0,67**	**0,67**	**0,67**
w tym	Stojące		1	1	1	0,04	0,4	0,04
	Płynące		16	16	16	0,63	0,63	0,63
	Rowy		-			-		
RAZEM:			**2528**	**2528**	**2528**	**100**	**100**	**100**

Źródło: Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, Urząd Miasta Starogard Gdański

Struktura gruntów na terenie miasta w 2009 roku w proc.

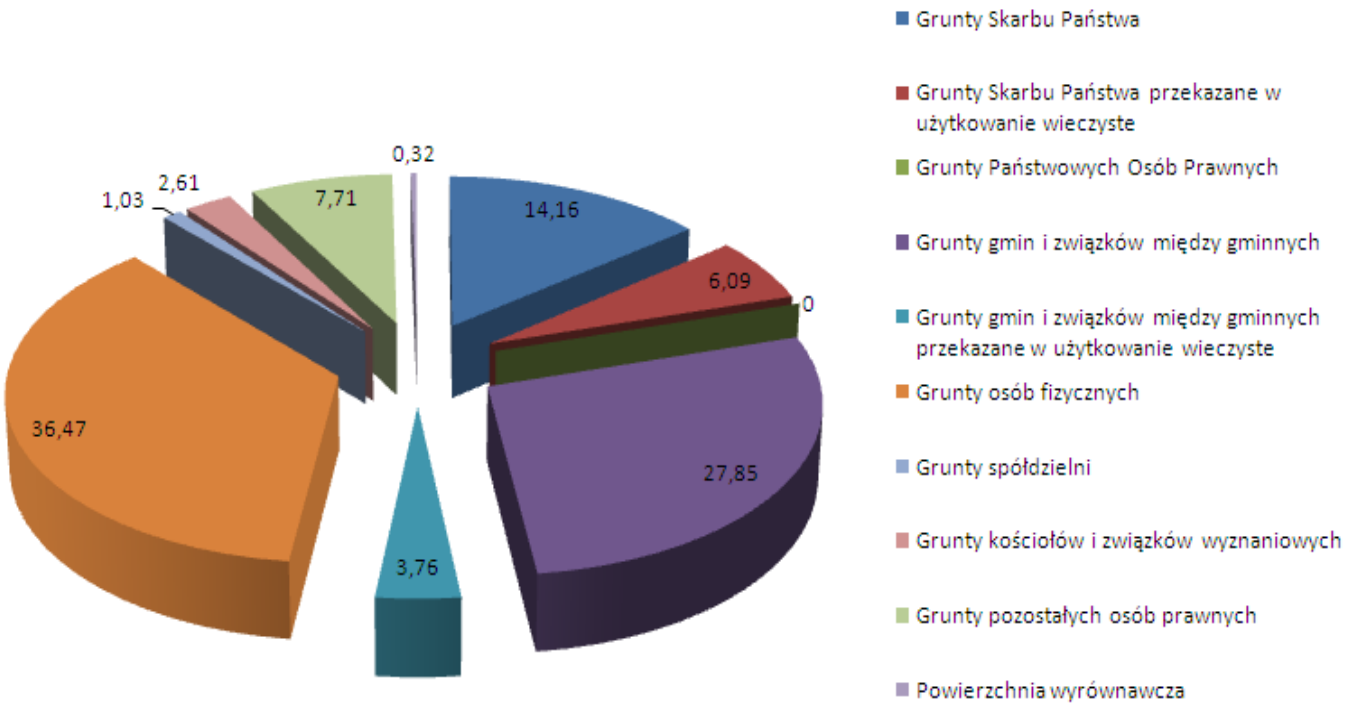
Struktura własności gruntów na terenie miasta Starogard Gdański

Właściciel	Powierzchnia (ha)			Struktura %		
	2007 31.XII	**2008** 31 XII	**2009** 31 XII	**2007** 31.XII	**2008** 31 XII	**2009** 31 XII
1. Grunty Skarbu Państwa *(z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste)*	377	359	358	14,91	14,2	14,16
1.2 Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego	177	177	177	7	7	7
1.3 Grunty w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	35	34	33	1,38	1,34	1,3
1.7 Pozostałe grunty skarbu państwa	119	101	101	4,71	4	4
1.1 Grunty wchodzące w skład zasobu Własności Skarbu Państwa	46	47	47	1,82	1,86	1,86
2.1. Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	164	165	154	6,49	6,53	6,09
3. Grunty Państwowych Osób Prawnych	0	0	0	0	0	0
4. Grunty gmin i związków między gminnych ***(z wyłączeniem grunt. przekazanych w użytkowanie wieczyste)***	680	673	704	26,9	26,62	27,85
4.1 Grunty tworzące zasoby gruntów komunalnych	605	599	626	23,93	23,69	24,76
4.2 Grunty komunalne w zarządzie lub posiadaniu jednostek organizacyjnych gmin i związków między gminnych	52	51	52	2,06	2,02	2,06

4.3 Pozostałe grunty gmin i związków między gminnych	23	23	26	0,91	0,91	1,03
5. Grunty gmin i związków między gminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	112	104	95	4,43	4,11	3,76
6. Grunty osób fizycznych	891	912	922	35,25	36,07	36,47
6.1 Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	343	353	344	13,57	13,96	13,61
6.2 Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	548	559	578	21,68	22,11	22,86
7. Grunty spółdzielni	36	28	26	1,42	1,11	1,03
8. Grunty kościołów i związków wyznaniowych	66	66	66	2,61	2,61	2,61
9. Grunty pozostałych osób prawnych	196	213	195	7,75	8,43	7,71
10. Powierzchnia wyrównawcza	6	8	8	0,24	0,32	0,32
RAZEM:	**2528**	**2528**	**2528**	**100**	**100**	**100**

Źródło: Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, Urząd Miasta Starogard Gdański

Struktura własności gruntów na terenie miasta Starogard Gdański w 2009 roku w proc.

E. Zasoby nieruchomości miejskiej

Mienie komunalne, zestawienie ogólne zbiorcze – stan na dzień 31 XII 2009 r.

Forma władania	W ilu obrębach	Ilość działek	Pow. gruntów w (ha)	Ilość budynków	liczba mieszkań	Pow. użytkowa mieszkań (w m2)	Wartość księgowa budynków (w zł)	Ilość lokali użyt.	Pow. użytkowa (w m2)	Szacunkowa wartość (w zł)
I. Własność Gminy miejskiej – ogółem plus poza granicami miasta.	28	3210	777,42							54879759,00
1. zasoby gminy - własność	24	310	394,14							40048985,00
2. Grunty oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	22	1038	44,84							
3. Grunty w użytkowaniu wieczystym os. prawnych	19	235	51,29							
4. zasoby mieszkaniowe a + b + c + d a) gminy, b) wspólnot mieszkaniowych: - os. fizycznych, - gminy	17	317	29,59	220 83 115 8 -	3021 553 2268 1497 771	130199 23966 97060 66251 30809	44565674 10288831 33578344 23995580 9582764	35 - 28 3 25	2914 - 2300 319 1981	
c) przymusowa administracja d) nieuregulowany stan prawny				9 5	56 19	2150 968	60842 223585	3 3	69 308	
5. majątek gminy – nieruchomości zabudowane	20	102	80,25	78		138993				
6. drogi publiczne gminne (miejskie)	220	556	102,29							

Źródło: Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, Urząd Miasta Starogard Gdański

Gmina Miejska Starogard Gdański w 2009 roku, w obrębie miasta, posiadała na własność 310 działek o łącznej powierzchni 394,14 ha i szacunkowej wartości 40.048.985 zł. Wyłączną własność Gminy stanowiły również 83 budynki, w których skład wchodziły 553 mieszkania o powierzchni 23.966 m^2, o wartości księgowej 10.288.831 zł.

W zasobie mieszkaniowym wspólnot mieszkaniowych znajdowało się także 771 mieszkań, stanowiących własność Gminy Miejskiej, o powierzchni 30.809 m^2 i księgowej wartości 9.582.764 zł oraz 25 lokali użytkowych o powierzchni 1.981 m^2.

VIII. Infrastruktura techniczna

A. System wodno- ściekowy

Zaopatrzenie w wodę – infrastruktura techniczna

	J. m.	2007	2008	2009
URZĄDZENIA SIECIOWE - wodociągi				
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	84,3	85,3	87,1
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	0	0	0
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	0	0	0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	3593	3676	3728
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	1349,1	1359,9	1359,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	47 960	48021	47346
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	47 960	48021	47346
Korzystający z instalacji w miastach w % ogółu ludności miast	%	98	99	100
Sieć rozdzielcza na 100 km2	km	338	342	348,4
Zużycie wody w gospodarstwach domowych - woda z wodociągów				
na 1 mieszkańca	m3	28,1	28,3	28,7
na 1 korzystającego / odbiorcę	m3	28,1	28,3	28,7

Źródło: Star Wik, Starogard Gdański

Z danych zawartych w tabeli wynika, że w 2009 roku 100 % mieszkańców miasta korzystało z miejskiej sieci wodociągowej. W porównaniu do 2007 r. ilość podłączeń do miejskiej sieci wodociągowej wzrosła o 2 %.

Gospodarka ściekowa

Na terenie Starogardu Gdańskiego działają dwa systemy kanalizacyjne: grawitacyjny i tłoczny połączony z dziesięcioma przepompowniami usytuowanymi na terenie miasta. Ścieki do oczyszczalni ścieków doprowadzane są poprzez sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej. Systemem odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacji objęto 93% terenów miejskich.

	J. m.	2007	2008	2009
URZĄDZENIA SIECIOWE - kanalizacja				
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	74,3	75,0	76,4
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Szt.	1766	1824	1910
ścieki odprowadzone	dam3/r.	3236	3123	3027
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	43164	43219	44031
Korzystający z instalacji w miastach w % ogółu ludności miast	%	90	93	93
Sieć rozdzielcza na 100 km2 - kanalizacyjna	km	295	301	306

Źródło: Star Wik, Starogard Gdański

Z danych zawartych w tabeli wynika, że w 2009 roku 93 % mieszkańców miasta korzystało z miejskiej instalacji kanalizacyjnej. W porównaniu do 2007 r. ilość podłączeń do miejskiej instalacji kanalizacyjnej wzrosła o 3 %.

	J. m.	2007	2008	2009
KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW				
Obiekty komunalne				
oczyszczalnie mechaniczne	ob.	0	0	0
oczyszczalnie biologiczne	ob.	0	0	0
oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	ob.	1	1	1
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu				
oczyszczalnie mechaniczne	m3/dobę	0	0	0
oczyszczalnie biologiczne	m3/dobę	0	0	0
oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	m3/dobę	16 000	16 000	16000
Równoważna liczba mieszkańców				
ogółem	osoba	70 000	70 000	70000
Ścieki oczyszczane				
odprowadzane ogółem	dam3/rok	2 125,2	1999,8	1969
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam3/rok	3 236	3123	3027
oczyszczane razem	dam3/rok	1 927	1922	1912
oczyszczane mechanicznie	dam3/rok	0	0	0
oczyszczane biologicznie	dam3/rok	0	0	0
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3/rok	1 927	1922	1912
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie				
ogółem	osoba	47 932	50000	50000
mechaniczne	osoba	0	0	0
biologiczne	osoba	0	0	0
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	47 932	50000	50000
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu				
BZT5	kg/rok	19 933	14053	10896
ChZT	kg/rok	161 885	106493	98366
azot ogólny	kg/rok	0	31854	26029
Osady wytworzone w ciągu roku				
ogółem	t	1 082	1033	860
stosowane w rolnictwie	t	1 028	983	528
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	t	0	0	0
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	t	0	0	0
przekształcone termicznie	t	0	0	0
składowane razem	t	0	0	0
magazynowane czasowo	t	54	50	332

Źródło: Star Wik, Starogard Gdański

Zasoby wód i ich jakość

Źródła zaopatrywania w wodę w mieście, procent mieszkańców korzystających z tych źródeł[7]:

Woda dla miasta dostarczana jest z dwóch ujęć wodnych „Południe" i „Wierzyca". Ujęcia te dostarczają wodę z tzw. czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Ujęcie wody „Wierzyca" składa się z ośmiu wierconych studni, które zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym mogą dostarczać wodę w ilości do 360 m^3/h. Stacja uzdatniania wody „Wierzyca" po modernizacji uzdatnia wodę w ilości max.200 m^3/h. Natomiast ujęcie wody „Południe" składa się z 21 wierconych studni, mogących zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym dostarczać wodę w ilości do 450 m^3/h.

Uzdatnianie wody w miejskim systemie wodociągowym polega na: napowietrzaniu, odpowietrzaniu, odżelazianiu i odmanganianiu wody. Dzięki tym wszystkim procesom woda przekazywana odbiorcom odpowiada wszelkim normom, wyznaczonym przez instytucje określające poziom zanieczyszczeń i związków zawartych w wodzie.

Woda z obu ujęć dostarczana jest mieszkańcom miasta oraz do części mieszkańców sąsiadującej gminy wiejskiej. Długość sieci magistralnej wynosi 13,2 km, natomiast sieć rozdzielcza ma długość 87,1 km, a podłączenia do poszczególnych odbiorców przekraczają łącznie 50,4 km. Średnice rurociągów, którymi przesyłana jest woda do 98% mieszkań na terenie miasta, wahają się w przedziale od 80 do 600 mm.

[7] http://www.infoeko.pomorskie.pl

B. Gospodarka odpadami

Gospodarką odpadami komunalnymi miasta zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych STARKOM, które jest kapitałową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka powstała z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego. Jej właścicielem jest Gmina Miejska Starogard Gdański posiadająca 100% udziałów. PUK "STARKOM" jest zarządcą wysypiska miejskiego odpadów komunalnych, które zlokalizowane jest poza terenem miasta Starogard Gd. w miejscowości Linowiec. Ilość odpadów przyjmowanych na wysypisko w ostatnich latach systematycznie wzrasta. Wśród dostarczanych odpadów dominują odpady gospodarczo - bytowe (pochodzące w szczególności z gospodarstw domowych oraz obiektów socjalnych zakładów usługowo - przemysłowych); odpady przemysłowe o charakterze zbliżonym do odpadów komunalnych; gruz budowlany i ziemia z wykopów; żużel, popiół z lokalnych kotłowni; odpady wielkogabarytowe - w postaci starych przedmiotów użytku trwałego.

Wysypisko odpadów komunalnych w Linowcu zostało założone w 1973 r. Mieści się na powierzchni 15,41 ha, dysponuje pojemnością 1 145,0 tyś m^3 i obsługuje około 65 tyś. mieszkańców miasta i gminy.

	J. m.	2005	2006	2007	2008	2009
ODPADY WYTWORZONE I NAGROMADZONE						
Odpady wytworzone w ciągu roku						
ogółem	tys.t/r	21,8	21,1	33,6	41,54	46,87
poddane odzyskowi	tys.t/r	20,8	20,2	32,7	40,75	45,97
unieszkodliwione razem	tys.t/r	1,0	0,9	0,9	0,8	0,9
unieszkodliwione termicznie	tys.t/r	0,2	0,4	0,1	0,1	0,1
unieszkodliwione kompostowane	tys.t/r	0	0	0	0	0
składowane na składowiskach własnych i innych	tys.t/r	0,6	0,3	0,4	0,4	0,5
unieszkodliwione w inny sposób	tys.t/r	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3
magazynowane czasowo	tys.t/r	0	0	0	0	0

Źródło: „STARKOM" – Spółka z o. o. w Starogardzie Gdańskim

	J. m.	2005	2006	2007	2008	2009
ODPADY KOMUNALNE						
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku						
ogółem	t	12 835,0	11727,01	7342,7	11143,4	12588,2
z gospodarstw domowych	t	10 091,0	8760,62	6084,5	8127,1	9505,0
odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: „STARKOM" – Spółka z o. o. w Starogardzie Gdańskim

System odbioru odpadów

- odbiór przez upoważnioną firmę, wywóz na składowisko komunalne,
- zbiórka odpadów surowcowych: szkło, plastik,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych w celu przetwarzania w wyspecjalizowanych zakładach.

C. System ciepłowniczy

System ciepłowniczy miasta oparty jest w części południowej Starogardu Gd. na dwóch wydzielonych sieciach ciepłowniczych z **Kotłowni Rejonowej „Południe"** przy ul. Pomorskiej 26 o mocy zainstalowanej 58,15 MW i **EC „Polpharma"** przy ul. Jabłowskiej i mocy zainstalowanej 120,4 MW. Oba źródła ciepła mają moce cieplne niewykorzystane: EC - ok. 70 MW w parze i wodzie gorącej i kotłownia rejonowa ok. 21 MW. W części północnej istnieje 10 systemów sieciowych w oparciu o źródła ciepła osiedlowe i 20 kotłowni osiedlowych i lokalnych rozproszonych na paliwa stałe, olejowe, które mają być włączone do miejskiej sieci ciepłowniczej poprzez budowę planowanej magistrali ciepłowniczej „Północ". Właścicielem źródeł ciepła i sieci komunalnych jest **Zakład Energetyki Cieplnej „STAR-PEC" Spółka z o.o.** (spółka gminy miejskiej).

Produkcja ciepła w mieście:

- wg rodzajów paliwa

według rodzajów paliwa	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
paliwa stałe	79,90%	70,10%	66,40%	67,90%	67,00%	67,70%	66,80%	65,00%
gaz ziemny	17,40%	27,10%	30,70%	30,20%	31,20%	30,80%	32,00%	33,80%
olej opałowy	2,20%	2,20%	2,20%	1,00%	0,80%	0,50%	0,40%	0,40%
pozostałe	0,50%	0,60%	0,70%	0,90%	1,00%	1,00%	0,80%	0,80%

Źródło: Zakład Energetyki Cieplnej Star-Pec w Starogardzie Gdańskim

- wg produkcji ciepła dla potrzeb c.o., c.w.u. techn. i went. w mieście wg wielkości produkcji

według producentów	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Elektrociepłownia Starogard Sp. z o.o.	38,0%	38,1%	30,8%	32,7%	31,3%	32,1%	28,6%	28,7%
ZEC „Star-Pec" Sp. z o.o.	22,3%	23,8%	26,0%	26,6%	26,6%	27,7%	30,6%	30,7%
źródła rozproszone, w tym:								
- kotłownie powyżej 0,5 MW	16,8%	16,0%	27,9%	25,1%	27,8%	26,8%	26,7%	26,6%
- kotłownie poniżej 0,5 MW	22,9%	22,1%	15,3%	15,6%	14,3%	13,4%	14,1%	14,0%

Źródło: Zakład Energetyki Cieplnej Star-Pec w Starogardzie Gdańskim

D. Sieć gazownicza

Przewidywane kierunki rozwoju sieci gazowej na obszarze miasta to głównie tereny zabudowy domków jednorodzinnych. W celu zapewnienia racjonalizacji kosztów związanych z ciepłownictwem oraz proekologicznego jego charakteru przewiduje się konwersję kotłów z paliw stałych na gazowe. Aby tego dokonać konieczne będzie doprowadzenie sieci średniego ciśnienia i rozwiązanie układu rozdzielczego stacji i sieci.

Sieć gazowa w Starogardzie Gdańskim

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007	2008	2009[8]
długość czynnej sieci ogółem w km	km	114,1	-	118467	125935	Bd
długość czynnej sieci przesyłowej w km	km	2,0	-	2,01	2,01	Bd
długość czynnej sieci rozdzielczej w km	km	112,1	114,35	116, 457	123,925	Bd
czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt	3 334	3 215	3 282	3801	Bd
odbiorcy gazu	gosp.dom.	13 580	13 571	12 066	12252	Bd
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.dom.	3 018	2 784	2 860	2977	Bd
zużycie gazu w tys. m3	tys.m3	5 848,70	6 423,00	5 751,60	5855,30	Bd
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m3	tys.m3	3 532,5	3 659,6	3 671,3	3482,90	Bd
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	38 640	38 423	38466	38529	Bd

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

[8] Dane zostaną uzupełnione niezwłocznie po opublikowaniu ich przez Główny Urząd Statystyczny.

IX. Streszczenie

Stan ludności

W 2009 roku w Starogardzie Gdańskim mieszkało 47.337 osób, o 226 osób mniej niż w roku poprzednim. Nieznacznie, o ok. 0,32 %, zmniejszyła się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. O 0,1 % zmniejszyła się liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. Zwiększyła się z kolei liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2009 roku wynosiła ona 15,95 % ogólnej liczby mieszkańców i jest to najwyższy odsetek w ciągu ostatnich lat.
Wzrastający odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz malejący odsetek osób w wieku produkcyjnym stanowi negatywną przesłankę dla rozwoju społeczno- gospodarczego miasta.
Ze statystyk Urzędu Miasta wynika, że w 2009 roku odnotowano dodatni przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracyjne. Liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów o 163 osoby. Z miasta wymeldowało się o 439 osób więcej niż się zameldowało.

Sytuacja gospodarcza (zmiany w miejskim rejestrze podmiotów gospodarczych)

W 1999 roku w Urzędzie Miasta Starogard Gdański zarejestrowane były 2964 podmioty gospodarcze. W ciągu 10 lat ich liczba wzrosła do 3082. Tendencja wzrostowa jednak nie była stała. I tak od 1999 roku do 2001 systematycznie wzrastała liczba zarejestrowanych podmiotów, aby od 2002 roku ich liczba zaczęła systematycznie spadać. Dopiero w 2007 roku odnotowano ponowny minimalny wzrost zarejestrowanych podmiotów. W 2009 roku tendencja wzrostowa się utrzymała.

Bezrobocie

Od 2002 roku do 2004 odnotowywano stały wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych mieszkańców Starogardu Gd. w Powiatowym Urzędzie Pracy. Od 2005 do 2008 roku liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie się zmniejszała. Niestety w 2009 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych gwałtownie wzrosła o 57 % w stosunku do roku poprzedniego i osiągnęła stan 3237 osób.

Finanse Miejskie

W 2009 roku do Budżetu Gminy Miejskiej Starogard Gdański wpłynęło 111.908.194 zł, z czego dochód własny miasta wyniósł 40.666.615 zł (36,34 % ogółu). Największy udział w

dochodzie własnym miasta stanowiły wpłaty z podatku od nieruchomości, które opiewały na kwotę 19.306.230 zł.

Wydatki Gminy Miejskiej Starogard Gdański w 2009 roku wyniosły 127.598.106 zł. Najwięcej wydano na „Oświatę, wychowanie i edukację", tj. 46.725.807 zł, co stanowiło 36,62 % ogółu wydatków. Na inwestycje zużytkowano 26.876.963 zł, co stanowiło 21,06 % ogółu wydatków.

Jakość życia mieszkańców

A. Oświata

Gmina Miejska Starogard Gdański jest organem prowadzącym dla 7 miejskich przedszkoli publicznych, 4 publicznych szkół podstawowych, 3 publicznych gimnazjów oraz Zespołu Szkół Publicznych, w skład którego wchodzą: oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa i gimnazjum.

W roku szkolnym 2009/ 2010:

- do szkół podstawowych uczęszczało 3.174 uczniów, uczących się w 140 oddziałach;

- do gimnazjów uczęszczało 1.822 uczniów, uczących się w 78 oddziałach;

- do przedszkoli uczęszczało 1.252 wychowanków, uczących się w 55 oddziałach.

B. Kultura

Starogard Gdański jako stolica Kociewia jest głównym ośrodkiem życia kulturalno-artystycznego tego regionu. Na terenie miasta funkcjonują 3 samorządowe instytucje kultury:

– Starogardzkie Centrum Kultury,
– Miejska Biblioteka Publiczna,
– Muzeum Ziemi Kociewskiej.

Starogardzkie Centrum Kultury - jako instytucja pełniąca rolę propagatora kultury w mieście skupia swoją działalność na integrowaniu środowiska poprzez stworzenie możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w różnych formach kulturotwórczych, integrowaniu grup o wspólnych zainteresowaniach, na prowadzeniu działalności edukacyjnej, współpracy z innymi ośrodkami kultury, stowarzyszeniami, organizacjami oraz na prowadzeniu działalności komercyjnej niezbędnej do utrzymania SCK.

Działalność kulturalna Starogardzkiego Centrum Kultury prowadzona jest poprzez:

1) Dział Edukacji (teatralnej, plastycznej, muzycznej, tanecznej),

2) Dział Impresariatu (imprezy, Uniwersytet III Wieku, Dyskusyjny Klub Filmowy),
3) Kino „Sokół”,
4) estradę (imprezy, kabarety, koncerty).

Starogardzkie Centrum Kultury w 2009 r. było organizatorem wielu imprez o charakterze regionalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim, niektóre z nich organizowane są cyklicznie.

Muzeum Ziemi Kociewskiej

W 2009 roku zbiory zabytków Muzeum Ziemi Kociewskiej, liczyły 2.810 pozycji inwentarzowych, natomiast biblioteka muzealna posiadała 2.110 egzemplarzy wydawniczych, w tym czasopism regionalnych, historycznych i etnograficznych.

W 2009 r. odbyły się następujące wystawy:

1) „Z biegiem Wisły... historyczne mapy i widoki miast Prus Wschodnich i Zachodnich”
2) „Gotfryd Ossowski. U źródeł nowoczesnej archeologii”
3) „Zamki Pomorza Nadwiślańskiego w akwarelach Zbigniewa Szczepanka”
4) „Straty osobowe ludności polskiej na Pomorzu 1939-1945”
5) „Polacy, Niemcy i Kaszubi. Życie codzienne, obyczaje i kultura ludowa w Prusach Zachodnich około 1900 r.”
6) Wystawy z cyklu „Pasje mojego życia”:
   - „Pamiątki z podróży”,
   - „Romowie w Starogardzie”,
   - „Obrońcy czy misjonarze”,
   - „Monotypia i rzeźba. Wystawa prac grupy twórczej z Rokocina”,
   - „Skubanie drewna, czarowanie kamienia”.

Liczba odwiedzających w 2009 r. - 3.364 osoby.

Miejska Biblioteka Publiczna

W 2009 roku do dyspozycji czytelników była Biblioteka Główna oraz 3 filie**.** Ogółem w MBP znajdowało się ok. 105.000 książek, z czego czytelnia posiadała ponad 13.500 woluminów, natomiast wypożyczalnia 29.483 woluminów. Bogaty księgozbiór był systematycznie uzupełniany. MBP pozyskała środki finansowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych 11.379 zł

C. Kultura fizyczna i rekreacja

W 2009 roku łączna kwota środków wydanych na kulturę fizyczną i sport wyniosła 4.437.394 zł, co stanowiło 4% planowanych wydatków przewidzianych w budżecie miasta na 2009 rok.

W celu kształcenia młodzieży o szczególnych uzdolnieniach sportowych oraz odpowiednich warunkach zdrowotnych, w Starogardzie Gdańskim w 2009 r. funkcjonowały klasy sportowe.

W sferze kultury fizycznej działało wiele stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu sportu i rekreacji dzieci i młodzieży.

Na terenie miasta w 2009 roku zarejestrowanych było 5 uczniowskich klubów sportowych. Gmina Miejska współpracowała z 15 klubami sportowymi, działającymi na terenie Starogardu Gdańskiego.

Starogardzkie kluby sportowe prowadziły swoją działalność m.in. w oparciu o obiekty udostępniane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji, obiekt sportowy Klubu Sportowego „Agro-Kociewie", obiekty starogardzkich szkół ponadgimnazjalnych, obiekty prywatne, Państwowe Stado Ogierów.

D. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Starogard Gdański funkcjonowało 14 placówek, które zawarły umowy na 2009 r. z Pomorskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2009 roku na ochronę zdrowia w budżecie miasta zabezpieczono kwotę 874.399 zł, z czego wydano 786.188 zł na programy polityki zdrowotnej, zwalczanie narkomanii, przeciwdziałanie alkoholizmowi, dotacje dla organizacji pozarządowych i inne.

E. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Celem jej jest wspieranie w trudnych sytuacjach życiowych obywateli, którzy z przyczyn materialnych lub zdrowotnych nie są w stanie przezwyciężyć ich samodzielnie. Zadanie organizacji pomocy społecznej spoczywa na administracji rządowej i samorządowej.

W Gminie Miejskiej Starogard Gdański zadania własne i zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

W strukturze MOPS funkcjonują 3 ośrodki wsparcia dziennego, w których odbywały się zajęcia dla 80 osób zakwalifikowanych decyzją administracyjną, są to:

1) Ośrodek Adaptacyjny przy Al. Jana Pawła II Nr 6 dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo po ukończeniu nauki szkolnej.
2) Środowiskowy Dom Samopomocy przy Al. Jana Pawła II Nr 5 dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo, które ukończyły naukę szkolną lub były zwolnione z obowiązku edukacji.
3) Dom Dziennego Pobytu przy ul. Pelplińskiej 3.

W 2009 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej złożono 6.015 wniosków o przyznanie różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej. Liczba ta w porównaniu z 2008 r. zwiększyła się o 976 wniosków. Pomoc społeczna jest również świadczona z urzędu na podstawie art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej.

Z zakresu zadań zleconych udzielono wsparcia:

- 194 osobom wypłacono zasiłki stałe na kwotę 552.790 zł (średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 237,45 zł),
- 24 osobom z zaburzeniami psychicznymi świadczono specjalistyczne usługi opiekuńcze na łączną kwotę w wysokości 249.695 zł,

W ramach realizacji zadań własnych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim udzielił pomocy 2.871 osobom z 1.774 rodzin, a łącznie z członkami rodzin 4.562 osobom.

Ogółem koszt realizacji zadań własnych z zakresu pomocy społecznej wyniósł w 2009 r. 3.285.094 zł, z tego 1.400.000 zł z dotacji celowej na zasiłki okresowe.

Drogi i nieruchomości

A. Drogi

Na terenie Starogardu Gdańskiego w 2009 było 5,7 km dróg krajowych o powierzchni 39.900 m^2, 5,1 km dróg wojewódzkich o powierzchni 34.400 m^2, 8,6 km dróg powiatowych o łącznej powierzchni 50.500 m^2 oraz 102,1 km dróg gminnych o łącznej powierzchni 577,2 tys. m^2, z których 44,9 km nie posiadało nawierzchni utwardzonej.

B. Transport zbiorowy

W Starogardzie Gdańskim przedsiębiorstwem odpowiedzialnym za transport zbiorowy jest Miejski Zakład Komunikacji (MZK). Obecną formę prawną Miejski Zakład Komunikacji uzyskał z dniem 1 stycznia 1992 roku zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej nr XXII/156/91 z dnia 19 grudnia 1991 roku w sprawie przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego.

Zakład działa na podstawie Statutu zatwierdzonego decyzją Zarządu Miejskiego w Starogardzie Gdańskim dnia 21 listopada 2000 roku.

W 2009 roku MZK posiadał 28 autobusów, które obsługiwały 9 linii miejskich. Do 2003 roku MZK obsługiwał łącznie 49 km tras komunikacyjnych w mieście. W 2004 r. nastąpiła redukcja linii i obecnie jest obsługiwane 41,32 km tras komunikacyjnych w mieście.

C. Mieszkalnictwo

Według danych Urzędu Statystycznego, opracowanych na podstawie Spisu Powszechnego z maja 2002 r. w mieście Starogard Gdański było 14.800 mieszkań o łącznej ilości 50.660 izb i powierzchni ok. 930 tys. m^2. Średnio każde z mieszkań miało 62,9m^2 pow. użytkowej. Jedno mieszkanie zamieszkane było średnio przez 3,37 osób. Zaś na jedną osobę przypadało średnio 16,70m^2 powierzchni mieszkalnej.

W 2009 roku oddano do użytku 192 nowe mieszkania o powierzchni 15 587 m^2, o łącznej liczbie 772 izb. Co stanowi wzrost o 223 % w stosunku do roku poprzedniego.

D. Struktura gruntów na terenie miasta

Obszar miasta wg ewidencji gruntów w 2009 roku wynosił 2.528 ha, w tym użytki rolne stanowiły 50,55 % całkowitej powierzchni miasta. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmowały wspólnie 38,09 % i w okresie ostatnich lat zwiększał się ich udział kosztem gruntów rolnych.

E. Zasoby nieruchomości miejskiej

Gmina Miejska Starogard Gdański w 2009 roku, w obrębie miasta, posiadała na własność 310 działek o łącznej powierzchni 394,14 ha i szacunkowej wartości 40.048.985 zł. Wyłączną własność Gminy stanowiły również 83 budynki, w których skład wchodziły 553 mieszkania o powierzchni 23.966 m^2, o wartości księgowej 10.288.831 zł.

W zasobie mieszkaniowym wspólnot mieszkaniowych znajdowało się także 771 mieszkań, stanowiących własność Gminy Miejskiej, o powierzchni 30.809 m^2 i księgowej wartości 9.582.764 zł oraz 25 lokali użytkowych o powierzchni 1.981 m^2.

Infrastruktura techniczna

A. System wodno- ściekowy

W 2009 w mieście było 87,1 km czynnej, wodociągowej sieci rozdzielczej oraz 76,4 km czynnej sieci kanalizacyjnej. Z sieci wodociągowej korzystało 100 % mieszkańców, a z sieci kanalizacyjnej korzystało 93 % mieszkańców.

B. Gospodarka odpadami

Gospodarką odpadami komunalnymi miasta zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych STARKOM, które jest kapitałową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka powstała z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego. Jej właścicielem jest Gmina Miejska Starogard Gdański posiadająca 100% udziałów. PUK "STARKOM" jest zarządcą wysypiska miejskiego odpadów komunalnych, które zlokalizowane jest poza terenem miasta Starogard Gd. w miejscowości Linowiec.

Wysypisko odpadów komunalnych w Linowcu zostało założone w 1973 r. Mieści się na powierzchni 15,41 ha, dysponuje pojemnością 1 145,0 tyś m^3 i obsługuje około 65 tyś. mieszkańców miasta i gminy.

W 2009 roku zebrano ogółem 12.588,2 ton odpadów komunalnych, z czego odpady z gospodarstw domowych stanowiły 9.505 ton. W stosunku do roku poprzedniego wzrosło wytworzenie odpadów przez miasto o 1.444,8 ton. Całość odpadów została zdeponowana na składowisku.

C. System ciepłowniczy

W 2009 roku głównym dostawcą ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej był ZEC „Star-Pec" Sp. z o. o., którego udział w produkcji ciepła dla miasta wyniósł 30,7 %. Ciepło w mieście było produkowane głównie z paliwa stałego (65 %) oraz gazu ziemnego (33,8 %).

D. Sieć gazownicza

Dane zostaną uzupełnione niezwłocznie po opublikowaniu ich przez Główny Urząd Statystyczny.

Bezpieczeństwo

Informacje na temat bezpieczeństwa nie zostały ujęte w niniejszym opracowaniu ze względu na coroczne przedstawianie odrębnych sprawozdań przez instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny, tj. Powiatową Komendę Policji w Starogardzie Gdańskim, Powiatową Komendę Państwowej Straży Pożarnej w Starogardzie Gdańskim, Ochotniczą Straż Pożarną w Starogardzie Gdańskim oraz przez Straż Miejską w Starogardzie Gdańskim.

Przygotował: *Jarosław Fryszka*

Sprawdził: *Krzysztof Kuśmierczuk*

Zatwierdził: *Henryk Wojciechowski*